

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในสภาพปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตามกระแสการพัฒนาทาง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี การศึกษาก็เช่นเดียวกันที่อยู่ภายใต้การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนใน 3 มิติ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ โดยมุ่งให้เกิดการเสริมสร้างความรู้ตามความเหมาะสมของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในขณะเดียวกัน มุ่งเสริมสร้างคนไทยให้มีสุขภาวะที่ดี ควบคู่กับการเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข การคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคม กระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนทั้ง ด้านจิตใจ ทักษะชีวิตและความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การพัฒนาสมรรถนะทักษะแรงงานและเร่งผลิตกำลังคนเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง คือ 1.เพิ่มพูนความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพแรงงานให้สูงขึ้นทั้งการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหา ตัดสินใจ ทำงานเป็นทีม มีจริยธรรม มีวินัยในการทำงาน สามารถรองรับ และเรียนรู้เทคโนโลยีที่ซับซ้อนได้ง่ายปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่และพร้อมก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ 2. จัดระบบการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพทั้งใน ด้านความรู้ความสามารถและทักษะที่สอดคล้องกับวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีการส่งต่ออย่าง เชื่อมโยงตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปสู่ระดับวิชาชีพ โดยเสริมสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ เอกชนชุมชนทุกระดับในการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน โดยจัดหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นที่ หลากหลายสำหรับแรงงาน เพื่อสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพและเป็นช่องทางการเปลี่ยนงานตาม ความถนัดเหมาะสมกับศักยภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ รวมทั้งส่งเสริมการฝึกปฏิบัติงานในสถาน ประกอบการให้กว้างขวาง ตลอดจนผลักดันองค์กรต่างๆ ในสังคม เช่น องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันการแพทย์ สถานสงเคราะห์ เป็นต้น ให้จัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ที่มุ่งจัดการเรียนขั้นพื้นฐาน และวิชาการด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพคนไทย เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 (2549: 52-54))

การเพิ่มพูนความรู้และทักษะพื้นฐานให้กับผู้เรียนในการออกฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจึงมีความสำคัญปัจจุบันคนที่มิงานทำหรือกำลังเข้าสู่ชีวิตการทำงานย่อมจำเป็นต้องฝึกฝน ค้นคว้า หากความรู้ฝึก ประสบการณ์ การเรียนรู้สังคมภายนอก นอกเหนือจากการเรียนการสอนภายในห้องเรียนเท่านั้น

จิระจินต์ มณีสรี (2549) ได้ศึกษาทัศนคติต่อการฝึกปฏิบัติงานไว้ว่าการฝึกปฏิบัติงานเป็นกิจกรรมหลักสำคัญที่ช่วยสร้างประสบการณ์วิชาชีพในสาขาวิชา (ตามความสนใจ) ที่ศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยเตรียมความพร้อมแก่นักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาไปสู่สถานการณ์การทำงานจริงที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้ที่ได้รับการฝึกปฏิบัติงานจะนำเอารูปแบบประสบการณ์ที่ดีมาเป็นแนวทางการพัฒนาตนเอง การฝึกปฏิบัติงานควรจัดเป็นรายวิชาบังคับของหลักสูตร การฝึกงานช่วยทดสอบความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์

ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจที่สำคัญ 4 ประการเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภารกิจที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ การผลิตบัณฑิตที่จะต้องพัฒนาบัณฑิตให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม หรืออาจจะกล่าวง่ายๆว่าบัณฑิตที่ผลิตออกไปนั้นจะต้องเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3 ประการ คือ การเป็นผู้มีคุณธรรม คุณภาพ และคุณค่า (ทบทวมหาวิทยาลัย 2530: 1) แต่การเรียนการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว ไม่อาจพัฒนาให้เกิดลักษณะดังกล่าวได้ ดังนั้นหากผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในสถาบันการศึกษาไปใช้ในการฝึกปฏิบัติงานจริงอันจะนำไปสู่บัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไป

ภาควิชาพลศึกษา ประกอบไปด้วย 2 แผนกวิชา 4 หลักสูตร คือ แผนกวิชาสุขศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี และโท แผนกวิชาพลศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี และโท ในหลักสูตรปริญญาตรีของแผนกวิชาพลศึกษานั้น มีรายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย (Practicum of Sports Science and Exercise) ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับ จำนวน 3 หน่วยกิต เป็นการฝึกปฏิบัติงานในด้านการบริหารจัดการและการดำเนินการด้านกีฬา การออกกำลังกาย และนันทนาการของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 3 (เฉพาะภาคการศึกษาที่ 3) เพื่อให้ให้นักศึกษาได้นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติจริง โดยฝึกปฏิบัติงานทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชนที่มีหน้าที่หรือให้บริการด้านกีฬา การออกกำลังกายหรือนันทนาการ แต่สถานที่หรือสถานประกอบการหลักในการส่งนักศึกษาออกฝึกปฏิบัติงานนั้น ภาควิชาพลศึกษาเลือกสถานประกอบการที่เป็นโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่มีการบริหารจัดการในแต่ละฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงฝ่ายกีฬา และนันทนาการ การให้ความสำคัญกับรายวิชานี้จึงมีความสำคัญอย่างมาก ถึงแม้หลักสูตรปริญญาตรีของแผนกวิชาพลศึกษาในปัจจุบันจะเป็นหลักสูตรวิชาชีพครู แต่การเปิดโอกาสให้กับนักศึกษาที่มีความสามารถในการสร้างแนวทางในการประกอบอาชีพในภาคเอกชนก็มีความสำคัญไม่น้อยเช่นกัน แต่การที่จะทราบถึงความต้องการ ความพึงพอใจของสถานประกอบการ คุณลักษณะ ประสิทธิภาพของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น การส่งนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานเพื่อทำการฝึกประสบการณ์นั้นหากภาควิชาพลศึกษาไม่มีการสำรวจ หรือวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลนั้น ก็อาจทำให้ประสบกับปัญหาการได้นักศึกษาที่ไม่ตรงกับความต้องการ ความพึงพอใจก็จะทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการได้ข้อมูลที่มีค่า ข้อมูลปลายเปิด

และแบบสัมภาษณ์เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การเรียนการสอนและการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการออกฝึกปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพ ทราบจุดแข็งจุดอ่อน และสิ่งที่ต้องแก้ไข ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรวิชาพลศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน : กรณีศึกษา รายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะทางสังคม และด้านบุคลิกภาพ ว่าอยู่ระดับใด
2. เพื่อศึกษาปัญหาของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน : กรณีศึกษา รายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็น หัวหน้างาน พี่เลี้ยง หรือผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษา จาก 9 สถานประกอบการ จำนวน 20 คน ควบคุมดูแลนักศึกษาปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2551
2. ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจและแบบสัมภาษณ์ปัญหาของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน : กรณีศึกษารายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกายที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะทางสังคม และด้านบุคลิกภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจ หมายถึงการแสดงความรู้สึกตามความคิดเห็น ประสพการณ์ที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย
2. สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ฝึกปฏิบัติงานเป็นหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชนที่มีหน้าที่หรือให้บริการด้านกีฬา การออกกำลังกายหรือนันทนาการ โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ควบคุม
3. ความพึงพอใจของสถานประกอบการ หมายถึง การแสดงความรู้สึกตามความคิดเห็น ประสพการณ์ของผู้ควบคุมดูแลในสถานประกอบการนั้น

4. คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน หมายถึง คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานรายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

- ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ความรู้ความสามารถ การอธิบายหลักความรู้ในสาขาวิชา ของนักศึกษาที่ได้รับจากการศึกษาในสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
- ด้านทักษะ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ความชำนาญที่เกิดจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามทักษะในการสื่อสาร สามารถเรียนรู้งานใหม่ได้อย่างรวดเร็ว
- ด้านคุณลักษณะทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการประสานงาน ถ้อยประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเป็นผู้นำและผู้ตาม รวมถึงลักษณะทางสังคมอื่นๆ ที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ
- ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาเกี่ยวกับการมีวินัยในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน มีความกระตือรือร้นทำงานด้วยความกระตือรือร้น เปิดเผย จริงใจ การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย สะอาด รวมถึงบุคลิกลักษณะอื่นๆ ที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ

5. รายวิชา รายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย หมายถึง รายวิชาบังคับ ในวิชาเฉพาะสาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตร 5 ปี เป็นรายวิชาที่นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติงานในด้านการกีฬาและการออกกำลังกายในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาหรือการออกกำลังกาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ภาควิชาพลศึกษาได้ทราบระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ในแต่ละด้านว่าอยู่ระดับใด ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งเป็นในส่วนของแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การเรียนการสอนและการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการออกฝึกปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ทราบจุดแข็งจุดอ่อน และสิ่งที่ต้องแก้ไข ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรวิชาพลศึกษาต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึก (Feeling) ในการปฏิบัติงานหรือความรู้สึกต่อผู้อื่นในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2538 : 40) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำองค์การสู่ความเป็นเลิศ ความพึงพอใจของบุคคลเกิดจากลักษณะงานที่ทำทลายความสามารถ ค่าตอบแทนที่สนองความต้องการของตนเองและครอบครัวอย่างเพียงพอ การบังคับบัญชาที่เข้าใจงาน เข้าใจคน และใจกว้าง ความก้าวหน้าในตำแหน่งที่ทำให้พนักงานมองเห็นโอกาส เพื่อนร่วมงานที่มีความเป็นมิตรเป็นกันเอง มีลักษณะเป็นเพื่อน “ความพึงพอใจในการทำงาน เป็นสภาวะทางอารมณ์ ความรู้สึก และเจตคติของบุคคลที่มีต่องานที่เขาปฏิบัติอยู่โดยแสดงออกมาเป็นความสนใจ กระตือรือร้น เต็มใจและร่าเริง เมื่อผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในงานที่ทำแล้ว เขาก็จะมีความพยายาม อุทิศหา มีความสุขกับงานที่ทำ มีความรับผิดชอบที่มุ่งมั่น จนงานนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์” จากความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน (วิชัย แหวนเพชร, 2539 : 160)

วิษุตา หุ่นวิไล (2545 : 59) กล่าวว่า ความสำคัญของความพึงพอใจในการทำงานมีดังนี้ คือ

1. ความพึงพอใจในการทำงาน ทำให้บุคคลมีความตั้งใจและมีความรับผิดชอบในการทำงานลดการขาดงาน การลางาน การมาทำงานสาย และขาดความรับผิดชอบที่มีต่องาน
2. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นการเพิ่มผลผลิตของบุคคลทำให้ องค์การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้บรรลุเป้าหมายขององค์การปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ หรือหน่วยงานใดจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีนักวิชาการ หลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

บาร์นาร์ด (Barnard, 1972 : 142-149) ได้กล่าวถึง สิ่งจูงใจที่จะใช้ เป็นเครื่องกระตุ้นบุคคลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (Material Inducements) ได้แก่ เงิน สิ่งของ หรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นการตอบแทน เป็นการชดเชยหรือเป็นรางวัลที่เขาได้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานมาแล้วเป็นอย่างดี
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคลซึ่งไม่ใช่วัตถุ (Personal non – material –opportunities) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานมากกว่ารางวัลที่เป็นวัตถุ เพราะสิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสนี้บุคลากรจะได้รับแตกต่างจากคนอื่น เช่น เกียรติภูมิ การให้สิทธิพิเศษ และการมีอำนาจ เป็นต้น
3. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา (Desirable Physical Conditions) หมายถึงสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ สถานที่ทำงาน เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอันอาจก่อให้เกิดความสุขทางกายในการทำงาน

4. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (Ideal Benefaction) หมายถึง สมรรถภาพของหน่วยงานที่สนองความต้องการของบุคคลในด้านความภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือการได้มีโอกาสช่วยเหลือครอบครัวตนเองและผู้อื่น ทั้งการได้แสดงความภักดีต่อหน่วยงาน

5. ความดึงดูดใจทางสังคม (Associational Attractiveness) หมายถึงความสัมพันธ์อันมิตร ซึ่งถ้าความสัมพันธ์เป็นไปได้อย่างดี จะทำให้เกิดความผูกพันและความพอใจร่วมงานกับหน่วยงาน

6. การปรับสภาพการทำงานให้เหมาะสมกับวิธีการและทัศนคติของบุคคล (Adaptation of Conditions to Habitual Methods and Attitudes) หมายถึงการปรับปรุงตำแหน่งงาน วิธีทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถของบุคลากร ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน

7. โอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการทำงาน (The Opportunity of Enlarged Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรรู้สึกมีส่วนร่วมในงาน เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของหน่วยงาน มีความรู้สึกเท่าเทียมกันในหมู่ผู้ร่วมงานและมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน

8. สภาพของการอยู่ร่วมกัน (The Condition of Communion) หมายถึง ความพอใจของบุคคลในด้านสังคม หรือความมั่นคงในทางสังคม ซึ่งจะ使人รู้สึกมีหลักประกัน และมีความมั่นคงในการทำงาน

กิลเมอร์ (Gilmer, 1966 : 252 - 253) ได้ให้เหตุผลว่าทัศนคติก่อให้เกิดความพึงพอใจในการที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกับความพึงพอใจก่อให้เกิดขวัญดี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภายใน ซึ่งได้แก่การจูงใจและองค์ประกอบภายนอกซึ่งออกมาในรูปที่เห็นได้ เช่น เงินรางวัล

เดวิส และนิวสตรอม (Davis and Newstrom, 1989 : 175 - 177) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นทัศนคติที่ชอบหรือไม่ชอบของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่องานที่ทำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีข้อผูกพันหรือข้อตกลงระหว่างความคาดหวังจากงานของผู้ปฏิบัติกับ ผลตอบแทนที่จะได้จากงานระดับของความพึงพอใจนี้ มีลักษณะไม่อยู่นิ่ง กล่าวคือเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาจากนั้นนักวิชาการของไทยหลายท่านได้ให้คำนิยามของ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

กิลเมอร์ (Gilmer, 1971 : 280-283) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อ ความพึงพอใจในงานมี 10 ประการคือ

1. ความมั่นคงในงาน (Security) ได้แก่ ความรู้สึกว่าได้ทำงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีหลักประกันความมั่นคงและได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา

2. โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน (Opportunity for Advancement) ได้แก่ การมีโอกาสเลื่อนไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น

3. หน่วยงานและการจัดการ (Company and Management) ได้แก่ ความพึงพอใจต่อหน่วยงาน ความมีชื่อเสียง การดำเนินงานของหน่วยงาน และการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ค่าจ้าง (Wages) ได้แก่ จำนวนรายได้ประจำ และรายได้ที่จ่ายเป็นพิเศษ ซึ่งหน่วยงานให้แก่ผู้ทำงาน

5. ลักษณะของงานที่ทำ (Intrinsic Aspects of the Job) ได้แก่ การให้ทำงานซึ่งมีลักษณะตรงกับความสามารถ ทักษะ และความรู้ความสามารถ

6. การนิเทศก์งาน (Supervision) ได้แก่ เทคนิค วิธีการ และความสามารถในการนิเทศก์งานของผู้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์อันดีกับผู้บังคับบัญชา

7. ลักษณะทางสังคม (Social Aspects of the Job) ได้แก่ การทำงาน ร่วมกันกับบุคคลอื่นและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

8. การติดต่อสื่อสาร (Communication) ได้แก่ สภาพและลักษณะ การติดต่อสื่อสารทั้งระหว่างภายในและภายนอกหน่วยงาน รวมถึง การยอมรับฟัง และการได้รับการยอมรับนับถือ

9. สภาพการทำงาน (Working Conditions) ได้แก่ ภาวะแวดล้อมต่างๆ ในการทำงาน เช่น ชั่วโมงการทำงาน แสง เสียง อากาศ ห้องอาหาร ห้องน้ำ

10. ประโยชน์เกื้อกูลต่างๆ (Benefits) ได้แก่ เงินเดือน บำเหน็จตอบแทนเมื่อออกจากงาน การบริการ และการรักษาพยาบาล ที่อยู่อาศัย สวัสดิการ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 145 - 152) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไว้ 3 ประการคือ

1. ปัจจัยด้านบุคคล (Personal Factors)
2. ปัจจัยด้านงาน (Factors in the Job)
3. ปัจจัยด้านการจัดการ (Factors Controllable by Management)

1. ปัจจัยด้านบุคคล

1.1 ประสบการณ์ จากการศึกษาในงานวิจัย พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจงานของบุคคลที่ทำงานจนมีความรู้ความชำนาญในงานมากขึ้นทำให้เกิดความพึงพอใจกับงานที่ทำ

1.2 เพศ แม้ว่างานวิจัยหลายชิ้นจะแสดงว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงานก็ตาม แต่ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่ทำด้วยว่าเป็นงานลักษณะใดรวมทั้งเกี่ยวข้องกับระดับความทะเยอทะยานและความต้องการทางการเงิน เพศหญิงมีความอดทนที่จะทำงานที่ต้องใช้ฝีมือและงานที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าชาย

1.3 จำนวนสมาชิกในความรับผิดชอบ กลุ่มที่ทำงานด้วยกัน มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งต้องการความสามารถหลายอย่างประกอบกัน ต้องมีสมาชิกที่มีทักษะในงานหลายด้าน และความปรองดองกันของสมาชิกในการทำงาน ก็มีส่วนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน

1.4 อายุ แม้จะมีผลต่อการทำงานไม่เด่นชัด แต่อายุก็เกี่ยวข้องกับระยะเวลาและประสบการณ์ในการทำงาน ผู้มีอายุมาก มักจะมีประสบการณ์ในการทำงานนานด้วย แต่ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะงาน และสถานการณ์ในการทำงานด้วย

1.5 เวลาในการทำงาน งานที่ทำในเวลาปกติ จะสร้างความพึงพอใจในการทำงานมากกว่างานที่ต้องทำในเวลาที่ไม่บุคคลอื่นไม่ต้องทำงาน เพราะเกี่ยวกับการพักผ่อนและ การสังสรรค์กับผู้อื่นด้วย

1.6 เชาว์ปัญญา ปัญหาเรื่องเชาว์ปัญญา กับความพึงพอใจใน การทำงานขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และ ลักษณะงานที่ทำ ในบางลักษณะไม่พบความแตกต่างระหว่างเชาว์ปัญญากับความพึงพอใจในการทำงาน แต่ ในลักษณะงานบางอย่าง พบว่ามีความแตกต่างกัน พนักงานในโรงเรียนที่มีเชาว์ปัญญาในระดับสูงแต่ทำงาน ที่เป็นงานประจำพบว่ามักจะเบื่อหน่ายงานได้ง่าย และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการทำงานในโรงเรียน เพราะเป็น งานที่ไม่ท้าทายและไม่เหมาะสมกับความสามารถของเขา

1.7 การศึกษา การศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานนั้นมีผลต่อการวิจัยไม่เด่นชัดนัก จากงานวิจัย บางแห่งพบว่า การศึกษาไม่แสดงถึงความแตกต่างระหว่าง ความพึงพอใจในการทำงาน แต่มักจะขึ้นอยู่กับ งานที่ทำว่าเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของเขาหรือไม่ ในรายงานวิจัยหลายชิ้น พบว่า นักวิชาการ วิชาชีพ เช่น แพทย์ วิศวกร ทนายความ มีความพึงพอใจในงานสูงกว่าคนงานและพนักงานลูกจ้างที่ใช้ แรงงานทั่วไป รวมทั้งเสมียนพนักงานด้วย

1.8 บุคลิกภาพ ปัญหาเรื่องบุคลิกภาพ กับความพึงพอใจใน การทำงานขึ้นอยู่กับเครื่องมือวัดบุคลิกภาพ เนื่องจากเครื่องมือนี้ มีความไม่เที่ยงตรง อย่างไรก็ตามบุคลิกภาพที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ คนที่มีอาการของ โรค ประสาทมักจะ ไม่พอใจในการทำงานมากกว่าคนปกติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความไม่พึงพอใจในการทำงาน เป็นเหตุให้เกิด โรคประสาทได้ เพราะต้องเครียดกับภาวะของความไม่พึงพอใจในการทำงาน

1.9 ระดับเงินเดือน จากงานวิจัยหลายชิ้น พบว่าเงินเดือนมีส่วนใน การสร้างความพึงพอใจในการ ทำงาน เงินเดือนที่มากพอแก่การดำรงชีพตามสถานภาพ ทำให้บุคคลไม่ต้องดิ้นรนมากนักที่จะไปทำงานเพิ่ม นอกเวลาทำงาน และเงินเดือนยังเกี่ยวข้องกับความสามารถ หากปัจจัยอื่นที่สำคัญแก่การดำรงชีวิตอีกด้วย ผู้ที่มี เงินเดือนสูงจึงมีความพึงพอใจในการทำงานสูงกว่าผู้มีเงินเดือนต่ำ

1.10 แรงจูงใจในการทำงาน แรงจูงใจเป็นการแสดงออกถึง ความต้องการของบุคคล โดยเฉพาะ แรงจูงใจจากปัจจัยตัวผู้ทำงานเอง ก็จะสร้างความพึงพอใจในการทำงาน

1.11 ความสนใจในงาน บุคคลที่สนใจในงาน และได้ทำงานที่ตนเองถนัดและพอใจจะมีความสุข และ พึงพอใจในการทำงาน มากกว่าบุคคลที่มีศูนย์ความสนใจในชีวิตไม่ได้อยู่ที่งาน

2. ปัจจัยด้านงาน

2.1 ลักษณะงาน ได้แก่ ความน่าสนใจของงาน ความท้าทายของงาน ความแปลกของงาน โอกาสที่จะ ได้เรียนรู้และศึกษางาน โอกาสที่จะทำให้งานนั้นสำเร็จ การรับรู้ หน้าที่รับผิดชอบการควบคุมการทำงาน และวิธีการทำงาน การที่ผู้ทำงานมีความรู้สึกต่องานที่ทำอยู่ว่าเป็นงานที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ท้าทาย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีความต้องการที่จะปฏิบัติงานนั้นๆ และเกิดความผูกพันต่องาน

2.2 ทักษะในการทำงาน ความชำนาญในงานที่ทำ มักจะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับลักษณะของงาน ฐานะทางอาชีพ ความรับผิดชอบ เงินเดือนที่ได้รับต้องพิจารณาไปด้วยกันจึงจะเกิดความพึงพอใจในงาน

2.3 ฐานะทางวิชาชีพ จากการศึกษาวิจัยพบว่าประมาณครึ่งหนึ่งของเสมียนพนักงานมีความพึงพอใจ ในการทำงาน แต่มีถึงร้อยละ 17 ที่พบว่าถ้ามีโอกาสก็อยากเปลี่ยนงานในสภาวะที่เศรษฐกิจดี มีงานให้เลือก

ทำให้มีการเปลี่ยนงานบ่อยเพื่อจะเลื่อนเงินเดือนเลื่อนฐานะของตนเอง ดังนั้นตำแหน่งทางการทำงานที่มีฐานะทางวิชาชีพสูง เช่น การเป็นเจ้าของกิจการ ผู้จัดการจะมีความพึงพอใจในการทำงานสูงกว่าระดับอาชีพที่มีฐานะทางอาชีพต่ำกว่า ความจริงแล้วต้องพิจารณาควบคู่ไปกับความอิสระในงาน ความภาคภูมิใจในงาน ประกอบไปด้วย ทั้งนี้ก็เพราะฐานะทางอาชีพ นอกจากขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจ แต่ละสังคม แต่ละหน่วยงานให้ความสำคัญของฐานะทางวิชาชีพแตกต่างกันไป ระยะเวลาที่ผ่านมาความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะทางวิชาชีพก็เปลี่ยนไปด้วย

2.4 ขนาดของหน่วยงาน ความพึงพอใจในการทำงานในหน่วยงานขนาดเล็ก จะดีกว่าหน่วยงานขนาดใหญ่ เนื่องจากหน่วยงานขนาดเล็กพนักงานมีโอกาสรู้จักกันทำงานคุ้นเคยกันได้ง่ายกว่าหน่วยงานใหญ่ ทำให้พนักงานมีความรู้สึกเป็นกันเองและร่วมมือ ช่วยเหลือกัน ขวัญในการทำงานดีทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

2.5 ความห่างไกลของบ้านและที่ทำงาน การที่บ้านอยู่ห่างไกลจากที่ทำงาน การเดินทางไม่สะดวก ต้องตื่นแต่เช้ามีติด รถติดและเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทาง มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน คนที่เป็นคนจังหวัดหนึ่ง แต่ต้องไปทำงานอีกจังหวัดหนึ่งสภาพของท้องถิ่น ความเป็นอยู่ ภาษาไม่คุ้นเคย ทำให้เกิดความไม่คุ้นเคยในการทำงานและต้องใช้เวลานาน

2.6 สภาพทางภูมิศาสตร์ ในแต่ละท้องถิ่น แต่ละพื้นที่มีส่วนสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงาน คนงานในเมืองใหญ่มีความพึงพอใจในการทำงานน้อยกว่าคนงานในเมืองเล็กทั้งนี้เนื่องจากความคุ้นเคย ความใกล้ชิดระหว่างคนงานในเมืองเล็กมีมากกว่าในเมืองใหญ่ทำให้เกิดความอบอุ่นและมีความสัมพันธ์กัน

2.7 โครงสร้างของงาน โครงสร้างของงานหมายถึงความชัดเจนของงานที่สามารถอธิบายชี้แจง เป้าหมายของงาน รายละเอียดของงาน ตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงาน หากโครงสร้างของงานชัดเจน ย่อมสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงาน สามารถป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดในการทำงานด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า งานใดที่มีโครงสร้างของงานดีรู้ว่าจะทำอะไร และดำเนินการอย่างไรสภาพการควบคุมจะง่ายขึ้น

3. ปัจจัยการจัดการ

3.1 ความมั่นคงในงาน สรุปลงจากการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่ จะพบว่าพนักงานมีความต้องการงานที่มีความแน่นอนมั่นคง แม้ว่าในปัจจุบันบุคคลจะสนใจงานน้อยลง ก็ตาม แต่บริษัทที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงาน เช่น บริษัทญี่ปุ่นก็ยังคิดถึงความมั่นคงของงาน คือ มีการจ้างงานตลอดชีวิต (Life Long Employment) จากการสำรวจโดยสอบถามเกี่ยวกับความต้องการความมั่นคงของงาน ปรากฏว่าร้อยละ 80 ต้องการงานที่มีความมั่นคง พนักงานของบริษัทและโรงเรียน ต้องการจะอยู่ทำงานจนถึงวัยเกษียณ แม้ว่าเขาจะมีเงินมากพอที่จะเลี้ยงตัวในวัยชราก็ตามก็ยังยินดีจะอยู่ทำงานจนถึงทำงานไม่ไหว ความมั่นคงในงานถือเป็นสวัสดิการอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะในวัยที่พ้นจากการทำงานแล้วและเป็นความต้องการของพนักงาน ได้แก่ ความสนใจในงานที่ตนเองถนัดและมีความสามารถ ไม่ทำงานที่หนักและมากจนเกินไป งานที่ทำให้ความก้าวหน้า และได้รับรางวัลตอบแทนจากความตั้งใจทำงาน

3.2 รายรับ ฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการของบริษัทเชื่อมั่นว่า รายรับที่ดีของพนักงานจะเยียวยาโรคไม่พอใจในงานได้ การสำรวจส่วนใหญ่พบว่า รายรับมาที่หลัง ความมั่นคงในการทำงานลักษณะของงาน และความก้าวหน้าของงาน แต่ในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบันที่ค่าครองชีพสูง รายรับอาจเป็นความสำคัญอันดับแรก นักวิชาการที่เปลี่ยนงานเนื่องจากรายรับของหน่วยงานอีกแห่งหนึ่งดีกว่า ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานของรัฐ ลาออกไปสู่ภาคเอกชนก็เพราะรายรับที่ดีกว่า

3.3 ผลประโยชน์ เช่นเดียวกับรายรับ ฝ่ายบริหารของบริษัทและโรงงานเห็นว่าการได้รับผลประโยชน์เป็นสิ่งชดเชย และสร้างความพึงพอใจในงานได้ แต่จากการศึกษา ซึ่งก็พบเช่นเดียวกับรายรับ พนักงานบางส่วนอาจให้ความสนใจน้อยกว่าความมั่นคงในงานและความก้าวหน้าในการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าประกันสังคม และประกันชีวิตต่างๆ ถูกจัดอยู่ในด้านความมั่นคง และสวัสดิการในการทำงาน

3.4 โอกาสก้าวหน้า โอกาสที่จะมีความก้าวหน้าในการทำงานมีความสำคัญสำหรับอาชีพหลายอาชีพ เช่นการขาย เสมียนพนักงานและบุคคลที่ใช้ฝีมือและความชำนาญงานมีความสำคัญน้อย สำหรับบุคคลที่ไม่ต้องใช้ความชำนาญงานแต่มีการศึกษาสูง และอยู่ในตำแหน่งสูงจากการศึกษาพบว่า คนสูงวัยให้ความสนใจกับโอกาสก้าวหน้าในงาน น้อยกว่าคนที่อ่อนวัย อาจเป็นเพราะคนสูงวัยได้ผ่านโอกาสความก้าวหน้ามาแล้ว

3.5 อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง อำนาจที่หน่วยงานมอบให้ตามตำแหน่งเพื่อควบคุมสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน ให้ปฏิบัติงานที่มอบหมายให้สำเร็จงานบางอย่างมีอำนาจตามตำแหน่งที่เด่นชัด ทำให้ผู้ทำงานปฏิบัติงานยากและอึดอัด อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ จึงมีผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน

3.6 สภาพการทำงาน พนักงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันมากมาย เรื่องสถานการณ์และสภาพการทำงาน มีพนักงานที่ทำงานในสำนักงานให้ความสำคัญกับสภาพ การทำงานความพอใจในการทำงาน มาจากสาเหตุของสภาพในที่ทำงาน

3.7 เพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมงานเป็นส่วนหนึ่งที่จัดเข้าในปัจจัยที่เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน ทำให้คนเรามีความสุขในที่ทำงานสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนจึงเป็นความสำคัญและเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

3.8 ความรับผิดชอบ จากการศึกษพบว่า พนักงานที่มีขวัญดีจะมีความรับผิดชอบในงานสูง ความพอใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบ ร่วมกับปัจจัยอื่น เช่น อายุ ประสบการณ์ เงินเดือน และตำแหน่งด้วย

3.9 การนิเทศก์งาน สำหรับพนักงาน การนิเทศก์งานก็คือ การชี้แนะ ในการทำงานจากหน่วยงาน ดังนั้น ความรู้สึกต่อผู้นิเทศก์ก็มักจะเน้นความรู้สึกที่มีต่อหน่วยงาน และองค์กรด้วยจากการศึกษากรณี ฮอร์ธอร์น พบว่า ขวัญและเจตคติของพนักงานขึ้นอยู่กับ ความสัมพันธ์กับผู้นิเทศก์งาน การสร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างผู้นิเทศก์งานและพนักงานจะเกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

3.10 การสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา การศึกษาหลายแห่งพบว่า พนักงานมีความต้องการที่จะรู้ว่า การทำงานของตนเป็นอย่างไร จะปรับปรุงการทำงานของตนอย่างไร ข่าวสารจากบริษัทหน่วยงานต่างๆ จึงมีความหมายและความสำคัญ สำหรับผู้ปฏิบัติงาน งานของตนจะก้าวหน้าต่อไปหรือไม่ พนักงานมักจะได้ข่าวของหน่วยงานน้อยกว่าที่ต้องการ

3.11 ความศรัทธาในตัวผู้บริหาร พนักงานที่ชื่นชมความสามารถของ ผู้บริหารจะมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน เป็นผลให้เกิดกำลังใจในการทำงาน ด้วยความศรัทธาในความสามารถและความตั้งใจที่ผู้บริหารมีต่อหน่วยงานทำให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความพึงพอใจในการทำงานในหน่วยงานด้วย

3.12 ความเข้าใจกันระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน ความเข้าใจดีต่อกันทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน จากการสำรวจของ องค์การอุตสาหกรรมแห่งชาติ (National Industrial Conference Board) พบว่า ความเข้าใจกันระหว่างผู้บริหาร และหัวหน้างานมีความคิดตรงกันว่ารายรับเป็นเรื่องสำคัญที่สุดแต่สำหรับพนักงานเองกลับมองว่า ความมั่นคงความก้าวหน้าในงานเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

ปัญหาและการแก้ไขปัญหา

ความหมายของปัญหา คำว่า "ปัญหา" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Problem" ในพจนานุกรม The Macquarie Dictionary ได้ให้ความหมายของคำว่า "Problem" ไว้ดังนี้

1. คำถามหรือเรื่องราวใดๆที่มีข้อสงสัย มีความไม่แน่นอน หรือมีความยุ่งยาก
2. คำถามที่ยกมาเพื่อแก้หรืออภิปราย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่า "ปัญหา" ไว้ดังนี้ ข้อสงสัย เช่น ทำได้โดยไม่มีปัญหา

คำถาม เช่น ตอบปัญหา

ข้อที่ต้องพิจารณาแก้ไข เช่น ปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาทางการเมือง

องค์ประกอบของปัญหา

เอคคอฟฟ์ (Russell L.Ackoff 2528: 244) กล่าวว่าองค์ประกอบของปัญหา มี 5 ชนิด คือ

1. ผู้ตัดสินใจ
2. ตัวแปรที่ควบคุมได้
3. ตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้
4. วัตถุประสงค์
5. ผลลัพธ์ที่เป็นไปได้

ผู้ตัดสินใจ คือ ผู้ที่ผจญกับปัญหาอาจเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลก็ได้

ตัวแปรที่ควบคุมได้ คือ ส่วนของสถานการณ์ของปัญหาที่ผู้ตัดสินใจสามารถควบคุมได้ เช่น ในการซื้อรถยนต์ ผู้ซื้อสามารถควบคุมได้ว่าต้องการจะซื้อยี่ห้ออะไร รุ่นอะไร สีอะไร

ตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ คือ ส่วนของสถานการณ์ของปัญหาที่ผู้ตัดสินใจไม่สามารถควบคุมได้ แต่เมื่อรวมกับตัวแปรที่ควบคุมได้จะมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ ที่ผู้ตัดสินใจเลือก อาจเรียกตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ว่า สิ่งแวดล้อมของปัญหา ตัวอย่างเช่น ผู้ซื้อรถยนต์ไม่สามารถควบคุมภาษีการขายในการซื้อรถยนต์ และค่าทะเบียนรถยนต์แต่สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์สุดท้าย คือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์นั้น ตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้อาจถูกควบคุมโดยคนอื่นก็ได้ เช่น ภาษีการขายถูกควบคุมโดยผู้ร่างพระราชบัญญัติภาษีการขาย ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงกว่ายอมควบคุมบางอย่างที่ผู้บังคับบัญชาในระดับรองลงไปไม่สามารถควบคุมได้ เป็นต้น

ขีดจำกัด คือ ขอบเขตค่าที่เป็นไปได้ของตัวแปรที่ควบคุมได้และตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ในการซื้อรถยนต์ จะเลือกได้เฉพาะยี่ห้อ และรุ่นที่มีขายในขณะนั้น

ผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ คือ ผลลัพธ์ที่เกิดจากการตัดสินใจแก้ปัญหา ตามทางเลือก (วิธีแก้ปัญหา) ต่างๆ ในการแก้ปัญหาจะต้องพิจารณาทางเลือกซึ่งต้องมียังน้อยสองทางเลือกที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกันและให้ผลลัพธ์ที่มีคุณค่าต่างกัน แล้วเลือกการกระทำที่จะให้ผลลัพธ์ที่ตนต้องการ ผู้ที่เลือกสิ่งที่ดีที่สุดและมีประสิทธิภาพเรียกว่าเป็นผู้แสวงหาผลเลิศ แต่ผู้ที่เลือกสิ่งที่ดีพอเพียงซึ่งไม่จำเป็นต้องดีที่สุดเรียกว่าผู้ค้นหาความพอใจ

ประเภทของปัญหา

เอลคอฟฟ์ (Russell L.Ackoff 2528: 244) จัดประเภทของปัญหาออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดหรือทำลายบางสิ่งบางอย่างที่มีอยู่แล้ว ไม่พึงปรารถนา เช่น การจัดเสียบรรณกวน ความเจ็บไข้ได้ป่วย หนี้สินเป็นต้น เรียกว่าเป็นปัญหาประเภทลบ
2. ปัญหาที่เกี่ยวกับการแสวงหาบางสิ่งบางอย่างที่ขาดแคลน เพื่อให้เกิดความพอใจ เช่น การจัดทำห้องสมุด ถนนในโรงเรียน ซื้อรถยนต์ เป็นต้น เรียกว่าเป็นปัญหาประเภทบวก

ข้อคิดเกี่ยวกับปัญหาและการแก้ปัญหา

1. ปัญหาเป็นสิ่งที่มนุษย์จะต้องพบและแก้ไข
2. ในการแก้ปัญหาซึ่งมีหลายปัญหาควรพิจารณาตามความเร่งด่วน (priority) ของปัญหาเหล่านั้น ปัญหาใดที่จำเป็นจะต้องแก้ไขอย่างรวดเร็วมากกว่าปัญหาอื่น สมควรนำมาพิจารณาแก้ไขเป็นอันดับแรก อย่างไรก็ตามวิธีที่ดีกว่าที่สามารถแก้ปัญหาหลายๆอย่างพร้อมกันได้ ก็สมควรทำพร้อมๆกัน
3. ในการแก้ปัญหาจะต้องพิจารณาทางเลือกต่างๆ โดยพิจารณาองค์ประกอบของปัญหาให้ชัดเจน สำหรับปัญหาประเภทลบควรพิจารณาสืบค้นถึงสาเหตุของปัญหา และป้องกันหรือแก้ไขที่สาเหตุนั้นๆ

4. สาเหตุของปัญหา อาจเป็นไปได้หลายรูป บางปัญหาอาจมีสาเหตุเดียว แต่บางปัญหาอาจมีหลายสาเหตุ ซึ่งต่างก็ส่งผลหรือร่วมกันส่งผลก่อให้เกิดปัญหานั้นๆ
5. ปัญหาเดียวกันอาจมาจากหลายสาเหตุที่แตกต่างกัน หรือสาเหตุเดียวกันอาจก่อให้เกิดปัญหาได้หลายปัญหา
6. ปัญหาของบุคคลหนึ่ง กลุ่มบุคคลหนึ่ง หรือในสถานที่หนึ่ง อาจไม่เป็นปัญหาสำหรับบุคคลอื่น กลุ่มบุคคลอื่น หรือในสถานที่อื่น
7. ในการแก้ปัญหาควรมีข้อมูลที่เหมาะสมและเพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือเป็นข้อมูลที่ตรงกับความต้องการอยู่ในรูปที่สามารถนำมาใช้ได้ มีความเชื่อถือได้ มีความทันสมัย การขาดข้อมูล มีข้อมูลไม่เพียงพอ หรือการมีข้อมูลที่ผิดๆ ย่อมนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด ทำให้เกิดความล้มเหลวในการแก้ปัญหาข้อนี้จะตรงกับคติในการต่อสู้ที่ว่า“รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้ง ชนะร้อยครั้ง”
8. การแก้ปัญหาบางเรื่องอาจใช้เวลานาน บางเรื่องอาจใช้เวลาไม่มากนัก
9. การแก้ปัญหาบางเรื่องจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ จากบุคลากรหลายฝ่าย ไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพังตนเองได้
10. การป้องกันปัญหาย่อมดีกว่าการแก้ไขปัญหา
11. ในปัญหาประเภทลบ การรีบแก้ไขปัญหาโดยฉับพลันที่เห็นอาการของปัญหาจะประหยัดและให้ผลดีกว่าการปล่อยให้ปัญหานั้นดำเนินต่อไป อันจะก่อให้เกิดความยุ่งยากในการแก้ไข เช่น เมื่อเห็นถนนชำรุดเป็นหลุมเล็กๆ ถ้ารีบซ่อมจะใช้เวลาแรงงาน ค่าใช้จ่ายน้อย ซ่อมได้ง่าย แต่ถ้าปล่อยให้ชำรุดมากขึ้นก็จะต้องใช้เวลา แรงงาน ค่าใช้จ่ายมากขึ้น ซ่อมได้ยากขึ้น เป็นต้น
12. ปัญหาที่แก้เสร็จแล้ว เมื่อสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไป ก็อาจกลายเป็นปัญหาใหม่ซึ่งไม่อาจแก้ไขด้วยวิธีเดิมได้ กรณีเช่นนี้ควรดัดแปลงวิธีแก้ปัญหาก็ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใหม่
13. การแก้ไขปัญหานั้นให้ลุ่ลวงไป อาจเป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ผู้มีปัญหาไม่สะดวก

ใน

การเดินทางไปทำงาน แก้ปัญหาโดยการซื้อรถยนต์ การซื้อรถยนต์ก็เกิดปัญหาเกี่ยวกับการบำรุงรักษา การหาที่จอดรถ เป็นต้น ดังนั้น ต้องพิจารณาให้รอบคอบว่าการแก้ปัญหานั้นด้วยวิธีนั้นๆ จะมีปัญหาใหม่เกิดขึ้นหรือไม่ เป็นปัญหาหนักเพียงใด มีผลกระทบมากน้อยแค่ไหน พิจารณาทั้งระยะสั้นและระยะยาวและจะแก้ไขอย่างไร

14. คุณลักษณะที่สำคัญที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ ได้แก่ความสามารถในการวิเคราะห์ ความคิดริเริ่ม และมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความสามารถในการแยกส่วนเพื่อค้นหาธรรมชาติ สัดส่วน หน้าที่ ความสัมพันธ์ ช่วยให้เกิดความกระจ่างในสาเหตุอาการ และธรรมชาติ ของปัญหานั้นๆ ความคิดริเริ่มจะช่วยให้มีทางเลือกที่ดีหลายๆทางผู้แก้ปัญหาไม่ควรคิดแก้ในกรอบของความคิดวิธีการอันจำกัด แต่ควรคิดหาทางแก้หลายๆ ทาง อาจคิดนอกกรอบที่เคยมีประสบการณ์

ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องหรือ ที่ต้องอาศัยความร่วมมือ จากบุคคลอื่น ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะมีส่วนช่วยให้แก้ปัญหาได้มากขึ้น

15. รางวัลของการแก้ไขปัญหานอกจากจะทำให้ปัญหานั้นได้รับการแก้ไขลุล่วงไป ยังส่งผลให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัย ความก้าวหน้าในกิจการต่างๆแล้ว ควรตระหนักถึงคุณค่าที่เกิดกับตนเองกล่าวคือ ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองซึ่งน่าจะถือเป็นความภูมิใจอย่างแท้จริง

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547 (หลักสูตร 5 ปี)

ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นครูพลศึกษา และนักพลศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และ เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เป็นผู้มีความรู้ทางด้านพลศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักวิชาและเหมาะสมตามยุคสมัย
2. เป็นผู้มีความสามารถในการสอนถ่ายทอดความรู้ และจัดดำเนินการทางด้านพลศึกษาวิทยาศาสตร์ การกีฬาและนันทนาการ
3. เป็นผู้มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้า ใฝ่หาความรู้ที่ทันสมัย สามารถประยุกต์ใช้ทรัพยากร ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาในวิชาชีพ
4. เป็นผู้มีความคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพและมีเจตคติที่ดีในการดำรงตน

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตร

1. จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร		168-173	หน่วยกิต
2. โครงสร้างหลักสูตร			
2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	จำนวนไม่น้อยกว่า	30	หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาภาษา		9	หน่วยกิต
2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์		3	หน่วยกิต
3) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์		9	หน่วยกิต
4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์		9	หน่วยกิต
2.2 หมวดวิชาเฉพาะ	จำนวนไม่น้อยกว่า	132-137	หน่วยกิต
1) วิชาชีพครู	จำนวนไม่น้อยกว่า	52	หน่วยกิต

- วิชาบังคับ	จำนวนไม่น้อยกว่า	46	หน่วยกิต
- วิชาเลือก		6	หน่วยกิต
2) วิชาเฉพาะสาขา		80-85	หน่วยกิต
แบบเอกเดี่ยว	จำนวน	85	หน่วยกิต
- วิชาบังคับ	จำนวน	35	หน่วยกิต

(รายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออก

กำลังกาย เป็นรายวิชาหนึ่งในวิชาบังคับ จำนวน 3 หน่วยกิต)

- วิชาเลือก	จำนวน	50	หน่วยกิต
แบบเอก-โท	จำนวน	80-85	หน่วยกิต
- วิชาบังคับ	จำนวน	35	หน่วยกิต
- วิชาเลือก	จำนวน	25	หน่วยกิต
- วิชาโท	จำนวน	20-25	หน่วยกิต
2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี	จำนวนไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต

2.4 ฝึกปฏิบัติงานบริการชุมชน ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง (ไม่นับหน่วยกิต)

นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงานบริการชุมชนเกี่ยวกับงานด้านพลศึกษา กีฬา และนันทนาการไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง โดยไม่นับหน่วยกิต

การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของนักศึกษาในทุกๆ ด้าน การที่จะให้กระบวนการเหล่านี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน เกิดประโยชน์มากที่สุด นักศึกษาควรมีหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2546 : 21)

1. ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาว่าด้วยการฝึกปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด เข้ารับการฝึกปฏิบัติงานสม่ำเสมอ และปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
2. เข้ารับการฝึกอย่างสม่ำเสมอและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าด้วยความตั้งใจ
3. รักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด
4. ยอมรับคำแนะนำว่ากล่าวตักเตือนจากผู้ควบคุมการฝึกงาน อาจารย์นิเทศก์ด้วยความเต็มใจ
5. จดบันทึกการทำงานประจำวัน เพื่อเสนอให้ผู้ควบคุมการฝึกงานตรวจ และให้ความเห็นตามระยะเวลาที่กำหนด การยกเลิกการฝึกปฏิบัติงาน การตัดสิทธิ์ หรือการลงโทษหากนักศึกษาฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาว่าด้วยการฝึกปฏิบัติงานหรือจงใจทำให้เกิดความเสียหายแก่งาน เครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ชื่อเสียงของสถานประกอบการ หรือสถานศึกษาประการใดก็ตาม อาจถูกการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกันดังต่อไปนี้

-ยกเลิกการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาผู้นั้นและส่งกลับสถานศึกษา

- ทัศนคติและผลประโยชน์ที่ได้รับตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ

- ตัดคะแนนหรือไม่ให้ได้รับการเข้าฝึกปฏิบัติงาน การสอบตามระเบียบที่กำหนด

- ไม่ออกไปรับรองผลการผ่านงานให้ กรณีที่ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงานเห็นสมควร

ลักษณะของผู้ปฏิบัติงานที่เจ้าของสถานประกอบการต้องการ มีคุณสมบัติ 10 ด้าน ดังนี้

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2548 : 14-17)

1. ความขยันหมั่นเพียร ผู้ปฏิบัติงานที่ดีย่อมมีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ต้องเป็นคนเอาใจจริงเอาใจในงานตั้งใจทำงานให้เสร็จโดยไม่ชักช้า ไม่ปล่อยเวลาให้สิ้นเปลืองไปโดยไม่ได้ทำงานให้เป็นประโยชน์ทั้งนี้โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้อื่นหรือผู้บังคับบัญชาคอยติดตามหรือกระตุ้นเตือน อีกทั้งงานที่ปฏิบัติเป็นผลสำเร็จนั้น ต้องมีปริมาณมากเพียงพอเป็นที่ยอมรับได้ตามมาตรฐานขององค์กรหรือเกินกว่านั้น การทำงานก็ควรเป็นคนตรงต่อเวลาสม่ำเสมออีกด้วย

2. มีผลงานที่มีคุณภาพที่ดีไม่เพียงแต่จะมีความขยันหมั่นเพียร มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ปริมาณตามมาตรฐานหรือเกินกว่านั้น งานที่พนักงานปฏิบัติได้ผลสำเร็จออกมาด้วยความรวดเร็ว นั้น ยังจะต้องมีคุณภาพ การพิจารณาเรื่องคุณภาพนั้นดูได้จากผลงานที่ย่อมพยายามไม่ให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ไม่มี ความสะเพร่าหรือเผลอเรอ และไม่จำเป็นต้องให้ผู้อื่นหรือผู้บังคับบัญชามาตรวจสอบผลงานของตน

3. มีความรับผิดชอบเป็นที่ไว้วางใจได้ดี ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรับผิดชอบ คือ รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อผู้บังคับบัญชาและบริษัท ความรับผิดชอบนี้จะต้องรับผิดชอบทั้งทางด้านปฏิบัติงาน และความประพฤติ พนักงานที่ดีย่อมสามารถรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนเองได้อย่างดี เป็นที่ไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาว่าสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองซึ่งได้รับมอบหมายไปได้ผลดีอย่างเต็มที่ โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่ต้องวิตกกังวลหรือจะต้องติดตามตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ดีความรับผิดชอบสามารถแสดงออกได้อีกหลายทาง นั่นก็คือ เมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้นก็ควรมีความรับผิดชอบ จะบอกว่าไม่รู้ไม่เห็นหรือไม่โทษคนอื่นว่าเป็นผู้ทำ

4. มีความเข้าใจเป็นอย่างดี ผู้ปฏิบัติงานที่ดีย่อมมีความรู้ความเข้าใจงานในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดีว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของตนนั้นมีอะไรบ้างต้องรู้เรื่องงานอย่างละเอียดถี่ถ้วนทุกด้านจะต้องรู้ขั้นตอน และขอบเขตของการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี และสามารถทำงานได้อย่างดีด้วยจะต้องรู้ว่างานเกี่ยวข้องกับงานของใครบ้าง จะต้องประสานงานกับใคร ร่วมมือกับใคร รับงานมาจากใครทำเสร็จแล้วจะต้องส่งไปที่ไหน เพื่ออะไรงานเริ่มต้นจากที่ไหนแล้วจะไปสิ้นสุดเมื่อใด ใครเป็นผู้ตรวจงานจะต้องมีประมาณเท่าไร ในเวลาเมื่อใด มีคุณภาพอย่างไร ทั้งนี้พนักงานที่ดีนั้นจะต้องเอาใจใส่ศึกษางานของตนให้ช่วยแนะนำอธิบายให้ โดยถือว่าเป็นงานของเราโดยเราจะปฏิบัติงานได้ดีและถูกต้องได้อย่างไร

5. มีความสามารถในการเรียนรู้ ผู้ปฏิบัติงานที่ดีย่อมมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้รวดเร็ว สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงนานหรือสภาพการทำงานได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว การที่สามารถเรียนรู้ได้เร็ว นั้น พนักงานจะต้องมีความพยายามเอาใจใส่ หมั่นคิดไตร่ตรองเรื่องงานอยู่เสมอ พยายามฝึกฝนตนเองในการทำงานในส่วนที่ตนยังไม่รู้ ให้รู้ และทำให้ได้ให้หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในงานและนอก

งานเป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ เช่น มีข่าสารที่ป้ายประกาศ มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริษัท หรือมีหนังสือ ข่าสาร วารสาร ก็ต้องรีบอ่านและทำความเข้าใจเช่นกัน

6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้ปฏิบัติงานที่ดีจะต้องมีความคิดริเริ่ม ทั้งนี้เพราะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะช่วยให้พนักงานมีความคิดริเริ่มใหม่ๆ อยู่เสมอ พยายามที่จะสร้างสรรค์คิดค้นหาวิธีการทำงานที่ดีขึ้น สะดวกขึ้น ประหยัดและปลอดภัยมากขึ้น พนักงานที่มีความคิดริเริ่มจะสามารถตัดสินใจทำงานในสิ่งใดที่ควรไม่ควร มีความกล้าและมั่นใจที่จะทำและกล้าแสดงความคิดเห็นของตนให้ปรากฏแก่ผู้อื่นและผู้บังคับบัญชา พยายามปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ไม่เป็นผู้ที่อยู่นิ่งเฉย พยายามชวนขายหางานทำอยู่เสมอแทนที่จะนั่งเฉยๆ

7. มีคุณพินิจและสามัญสำนึกดีและผู้ปฏิบัติงานที่ดีจะต้องมีไหวพริบ มีความคิดอย่างเป็นเหตุผลและตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผลอีกด้วย การมีคุณพินิจและสามัญสำนึกดีนี้จะช่วยให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานของตนได้ดี ทั้งนี้จะช่วยให้การตัดสินใจในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลและถูกต้อง คุณพินิจและสามัญสำนึกที่ดีนั้นผู้ปฏิบัติงานจะต้องอาศัยการคิด การไตร่ตรอง และทบทวนหาเหตุผลประกอบด้วย พิจารณาจากข้อมูลหลายๆ ด้าน มิใช่เพียงแต่คิดและอาศัยข้อมูลเพียงด้านเดียว บางครั้งจะต้องฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่น ประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจของตนอีกด้วย ผู้ปฏิบัติงานที่ดีจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คำว่า มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของพนักงานที่จะเข้ากับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดีมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคคลอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

8. ได้รับความชอบพจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ลูกค้ำและคนอื่นๆ เป็นคนรู้จักกาลเทศะ ความควรไม่ควร มีความยิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักระวังอารมณ์เมื่อโกรธ มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน ท่วงทำนองในการพูดจา การวางตัวเหมาะสม ไม่ยกตนข่มท่าน หรือพูดจาหยาบคายนจนเป็นที่รังเกียจของผู้อื่น สรุปพนักงานที่ดีนั้น จะต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

9. ให้ความร่วมมือดี ผู้ปฏิบัติงานที่ดีจะต้องมีความร่วมมือที่ดีกับผู้เกี่ยวข้องความร่วมมือนี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานประจำวัน เพราะเราอยู่คนเดียวไม่ได้เราต้องประสานงานกับคนอื่นอยู่เสมอ การทำงานของเราก็ต้องได้รับความร่วมมือจากคนอื่น ถ้าเราไม่ให้ความร่วมมือกับเขาแล้วเขาก็คงไม่ยอมให้ความร่วมมือกับเราเป็นอย่างแน่นอน พนักงานที่ดีย่อมเล็งเห็นความสำคัญของการร่วมมือ และประสานงานกัน มีการทำงานแบบเป็นทีม มีการพูดคุยกัน ปรีกษาหารือกันในการทำงานอยู่เสมอ ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน สื่อแห่งความเข้าใจก็คือ การสื่อข้อความ หรือการสื่อสาร พนักงานที่ดีจะสามารถให้หรือรับความร่วมมือที่ดีได้นั้น จำเป็นต้องมีการสื่อสารที่ดี

10. มีเจตคติที่ดีต่องานและองค์กร ผู้ปฏิบัติงานที่ดีย่อมต้องมีเจตคติที่ดีเสมอซึ่งจะต้องมีต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อลูกค้ำและผู้อื่นตลอดทั่วทั้งองค์กรเรื่องนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าคนเราเมื่อจากคนอื่นจะไม่ดีเท่าที่ควรเข้ากับคนอื่นหรือทำงานร่วมกับคนอื่นไม่ได้ ไม่เคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา ไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร การที่เราจะมีเจตคติที่ดีต่อองค์กรหรือต่องานของเราได้ เราต้อง

ศึกษางานและองค์การว่าเรามีจุดมุ่งหมายอย่างไร และองค์การมีจุดมุ่งหมายอย่างไร ถ้าหากทั้งสองอย่างตรงกันหรือใกล้เคียงกันแล้ว ก็จะทำให้เราสามารถปรับตัวของเราได้ ที่สำคัญคือจะต้องเข้าใจตัวเราเอง และพยายามปรับตนเองให้เข้ากับสังคมให้ได้ ถ้าหากว่าเรายังพึงประสงค์ที่จะทำงานร่วมกับองค์กรนั้นต่อไป ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าเจ้าของสถานประกอบการส่วนใหญ่ต้องการผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติที่มีความขยันหมั่นเพียรตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต อดทน มั่นคงทางอารมณ์ มีทัศนคติที่ดี และทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผลงานมีคุณภาพ มีความผูกพัน และรับผิดชอบในงานและสร้างภาพพจน์ที่ให้เกิดต่อองค์การ

การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา

1. **หลักการ** การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เป็นการฝึกปฏิบัติงานในด้านการบริหาร การจัดการและการดำเนินการด้านกีฬา การออกกำลังกาย และนันทนาการของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 3 เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติจริงในสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานด้านการบริหาร การจัดการและการดำเนินการด้านกีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ

2.2 เพื่อจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา

3. สถานที่การฝึกปฏิบัติงาน

สถานที่ฝึกปฏิบัติงานเป็นหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชนที่มีหน้าที่หรือให้บริการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา และการออกกำลังกายการออกกำลังกายหรือนันทนาการ

4. ภาระหน้าที่ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน

4.1 นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงานเต็มเวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วันๆ ละ 8 ชั่วโมง

4.2 นักศึกษาต้องปฏิบัติงานที่หน่วยงานมอบหมาย

4.3 นักศึกษาต้องปฏิบัติตามระเบียบของสถานฝึกปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

4.4 ประสานกับอาจารย์นิเทศก์เพื่อกำหนดการนิเทศก์การฝึกปฏิบัติงาน

5. ข้อเสนอแนะและข้อปฏิบัติของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน

5.1 ปฏิบัติภายใต้ระเบียบข้อบังคับด้านวินัย ความประพฤติ และการแต่งกายของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างเคร่งครัด

5.2 ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับในระหว่างฝึกปฏิบัติงานที่หน่วยงานกำหนดอย่างเคร่งครัด

- 5.3 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ตรงต่อเวลาและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- 5.4 ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการฝึกปฏิบัติงานที่คณะศึกษาศาสตร์กำหนด
- 5.5 การแก้ปัญหาหรือสร้างงานควรจะได้มีการศึกษารายละเอียดต่างๆของหน่วยงานการปรึกษาหารือกับบุคลากร การเสนอโครงการเพื่อรับความเห็นชอบจากหน่วยงาน การประยุกต์วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ ฯลฯ เพื่อสร้างสรรค์งานให้บรรลุเป้าหมาย
- 5.6 ประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางที่เหมาะสมต่อวิชาชีพครู

6. ระบบการนิเทศก์

- 6.1 อาจารย์นิเทศก์ ทางภาคพลศึกษาได้กำหนดให้อาจารย์ประจำภาควิชาเป็นอาจารย์นิเทศก์ มีหัวหน้าแผนกวิชาเอกพลศึกษาเป็นผู้บริหารการนิเทศ
- 6.2 ระบบการนิเทศ เน้นทั้งการนิเทศเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา

1. สมรรถภาพและสิ่งที่ต้องประเมินผล

บุคลิกภาพในการปฏิบัติงานและความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานซึ่งประเมินผลโดยผู้บริหารหน่วยงาน (ใช้แบบ ผง. 1) ผู้ควบคุมการฝึกงาน (ใช้แบบ ผง. 2) และอาจารย์นิเทศก์ (ใช้แบบ ผง. 3) การเข้ารับการปฐมนิเทศ การสัมมนา การตรวจบันทึกประจำวัน และการตรวจรายงานประสบการณ์วิชาชีพการทำรายงานฝึกปฏิบัติงาน เพื่อแสดงให้เห็นผลการปฏิบัติงานในเชิงปริมาณและคุณภาพ การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโดยใช้หลักวิชาการทางพลศึกษา

2. ผู้นำของการประเมินผล ผู้มีหน้าที่ประเมินผล และรายการที่ต้องประเมิน

ตาราง 1 ผู้นำของการประเมินผล ผู้มีหน้าที่ประเมินผล และรายการที่ต้องประเมิน

รายการที่ต้องประเมิน	ผู้ประเมิน	น้ำหนัก
1. การปฐมนิเทศ การสัมมนา การตรวจบันทึกประจำวัน	หัวหน้าแผนกและอาจารย์นิเทศก์	10
2. รายงานการฝึกปฏิบัติงาน (ข้อ 1.3)	อาจารย์นิเทศก์	20
3. การประเมินผลของผู้บริหารหน่วยงาน (ผง. 1)	ผู้บริหารหน่วยงาน	10
4. การประเมินผลของผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงาน(ผง.2)	ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงาน	30
5. การประเมินผลของอาจารย์นิเทศก์ (ผง. 3)	อาจารย์นิเทศก์	30
รวม		100

3. คำชี้แจงการประเมินผล

3.1 อันดับคุณภาพที่ใช้ในการประเมินผลมีดังนี้

- 0 หมายถึง ต้องมีการปรับปรุง
- 1 หมายถึง พอใช้
- 2 หมายถึง ปานกลาง
- 3 หมายถึง ดี
- 4 หมายถึง ดีมาก

3.2 การประเมินผลการปฐมนิเทศ การสัมมนาหลังฝึกปฏิบัติงาน บันทึกประจำวัน และการตรวจรายงานประสบการณ์วิชาชีพให้หัวหน้าแผนกและอาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมินผลตามอันดับในข้อ 1.1

3.3 การประเมินผลรายงานการปฏิบัติงาน ให้นักศึกษาส่งรายงานการปฏิบัติงาน และนำเสนอรายงานในวันสัมมนาหลังฝึกปฏิบัติงานให้อาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมินผล

3.4 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแบบ ผง.1 , ผง. 2 และผง.3 มีขั้นตอนการประเมินผลดังนี้

3.4.1 แบบ ผง.1 ผู้บริหารหน่วยฝึกปฏิบัติงาน หรือบุคคลที่หัวหน้าหน่วยงานมอบหมายจะเป็นผู้ประเมินนักศึกษา โดยประเมินผลสรุปยอด 1 ครั้ง ก่อนส่งนักศึกษากลับจากหน่วยฝึกปฏิบัติงาน

3.4.2 แบบ ผง.2 ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงาน เป็นผู้ประเมินด้านบุคลิกภาพ และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยประเมินผลประมาณ 2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง และผู้ควบคุมการฝึก งานมอบตัวจริงของแบบ ผง. 2 ที่ได้ประเมินผลแล้วให้กับนักศึกษา และผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงานเก็บสำเนาการประเมินผลไว้ด้วย

3.4.3 แบบ ผง.3 อาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประเมินด้านบุคลิกภาพ และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยประเมินผลประมาณเดือนละ 1 ครั้ง และอาจารย์นิเทศก์มอบตัวจริงของแบบ ผง. 3 ที่ได้ประเมินผลแล้วให้กับนักศึกษา และอาจารย์นิเทศก์เก็บสำเนาการประเมินผลไว้ด้วย

3.4.4 ในการใช้แบบประเมินผลนั้น ให้ขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ประเมินผลของแต่ละรายการ

3.4.5 นำความถี่ของแต่ละอันดับคุณภาพ คูณด้วยน้ำหนักในแต่ละระดับคุณภาพแล้วหาผลรวม

3.4.6 หาอันดับคุณภาพเฉลี่ยโดยจำนวนรายการที่ต้องประเมินผลไปหาผลรวมในข้อ 3.3.4

3.4.7 นำอันดับคุณภาพเฉลี่ยของแต่ละครั้งมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนครั้งที่ประเมิน

3.4.8 นำอันดับคุณภาพเฉลี่ยของแต่ละแบบประเมินผล กรอกในแบบประเมินผลรวมของการฝึกปฏิบัติงาน (ผง. 4) แยกประเภทของผู้ประเมินผล แล้วประเมินผลเป็นระดับคะแนน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสมดุลทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคม โดยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มุ่งปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนดังนี้ (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544)

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม สามารถทำงานและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทย
2. มีสุขภาพและบุคลิกภาพดี มีสุนทรียภาพ
3. มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา มีความเป็นผู้นำ และมีวิสัยทัศน์
4. มีความรู้และทักษะที่จำเป็น และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย และเป็นพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตย อันมี

พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

6. มีความพร้อมที่จะร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ ในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถแข่งขันอย่างสันติในสังคมโลก

สำหรับในส่วนของความรู้และทักษะตามขอบข่ายสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. ความรู้ (Knowledge)

- ความรู้เชิงกระบวนการ (Procedural)
- ความรู้เชิงประจักษ์ (Declarative)
- ความรู้เชิงเนื้อหา (Contextual)

2. ทักษะ (Skill)

- พื้นฐาน
- การคิด
- การสื่อสาร
- ส่วนบุคคล
- การจัดการ
- ในงานอาชีพ

3. คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

- เน้นความเป็นชาตินิยม
- ความเติบโตทางสังคม
- เศรษฐกิจของประเทศ
- การแข่งขันสู่ความเป็นผู้นำ

การที่สถาบันอุดมศึกษาให้การศึกษาระดับปริญญาตรี และฝึกอบรม ผู้ที่จะเป็นบัณฑิตต่อไปในอนาคต นั้น มีความมุ่งหวังอยู่ 2 ประการ คือต้องการให้ผู้เป็นบัณฑิตเป็นผู้รอบด้านวิชาการขั้นสูงและเป็นผู้มีคุณธรรม ความประพฤติดี และการที่จะให้บัณฑิตมีลักษณะดังกล่าวอาจารย์และผู้บริหาร จำเป็นที่จะต้องจัด ประสพการณ์ และความรู้ที่จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกฝน ใกล้เคียงเคียงกับลักษณะนั้น ๆ คือรับ ความรู้ได้เต็มที่ คิดแก้ไขปัญหาได้ และเป็นการแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลที่ดี รู้จักค่าของความคิด หักเสียดลาง มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนไม่เบียดเบียนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน (วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544 : 27)

บัณฑิตที่มีคุณลักษณะเป็นที่ต้องการของสังคมควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการดังนี้

1. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ คือคุณลักษณะที่ตรงกับวาทะงานที่จะประกอบอาชีพนั้น ๆ
2. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ งานบางลักษณะอาจจำเป็นต้องพิจารณาบุคลิกภาพเป็นสำคัญ เช่น ประชาสัมพันธ์อาจจะต้องเป็นผู้ที่หน้าตาดี พูดจาไพเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส
3. คุณลักษณะด้านความประพฤติ คนเก่ง ทำงานเก่ง อาจจะเป็นที่ต้องการของสังคม แต่คนเก่งที่มีความประพฤติไม่เรียบร้อย เช่น ไม่สุจริต ชอบพูดปด เห็นแก่ตัว ย่อมสร้างปัญหาให้แก่หน่วยงานอย่างมาก
4. ความสามารถในการจัดการ นอกจากคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านแล้ว บัณฑิตควรมีความสามารถในการมองเห็นปัญหา มองเห็นวิธีการแก้ปัญหา มองเห็นวิธีการทำงาน ซึ่งพูดในลักษณะรวม ๆ คือ ความสามารถ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543: 82)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตคณะต่าง ๆ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จากการประชุมคณะกรรมการอำนวยการประกันคุณภาพการศึกษา ครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2539 และการประชุมสภาวิชาการครั้งที่ 1 (1/2539) เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2539 เห็นชอบให้ กำหนดคุณลักษณะสมบัติเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะพื้นฐาน ด้านความสามารถทางวิชาชีพและด้าน ความสามารถทางสังคม การกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตดังกล่าวได้คำนึงถึงคุณลักษณะพื้นฐานในความเป็น ท้องถิ่น และนำกระแสพระราชดำริของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรยติยธรรมาธิบดีที่ว่า “ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง” มาประกอบการพิจารณา กำหนดเป็นคุณลักษณะบัณฑิตทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1. ทักษะพื้นฐาน (Foundation Skill) ประกอบด้วย

- 1.1 มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์ (Thinking Skill)
- 1.2 มีทักษะในการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง การอ่าน การเขียน การฟัง การพูด และการสรุปเน้นภาษาต่างประเทศ
- 1.3 มีทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer Competence) และมีทักษะในการ ลำดับข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์

1.4 มีทักษะในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลและเข้าใจสารสนเทศ (Information Literacy)

1.5 มีทักษะในการจัดการ (Management Skills)

1.6 มีทักษะในการวิเคราะห์และสังเคราะห์

1.7 มีความสามารถในการศึกษา ค้นคว้า ด้วยตนเอง

1.8 มีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างที่ตนเองและผู้อื่นมีความสุข

2. ความสามารถทางวิชาชีพ

2.1 มหาวิทยาลัยให้แต่ละคณะพิจารณากำหนดตามความเหมาะสมของวิชาชีพ

3. ความสามารถทางสังคม

3.1 มีวินัย ปฏิบัติตามกติกาของสังคม

3.2 มีความรับผิดชอบ

3.3 มีความสามารถที่จะรับผิดชอบต่อพันธกิจขององค์กร (Accountability)

3.4 มีความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.5 มีความห่วงใยและเสียสละเพื่อสังคม

3.6 มีความเข้าใจในวิถีชีวิตในชนบท

3.7 มีทักษะในการแสดงความคิดเห็น

3.8 มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวัฒนา คชพลาญต์ (2548: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 และเปรียบเทียบความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านบุคลิกภาพ โดยจำแนกตามสถานภาพของสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เจ้าของกิจการหรือผู้จัดการหรือหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งใช้วิธีการ สุ่มแบบเจาะจง ส่วนหัวหน้าฝ่ายบุคคล และหัวหน้างานหรือผู้ควบคุมดูแลนักศึกษาฝึกงาน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่ามี 5 ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1. ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหน่วยงาน

ของรัฐบาลมีความพึงพอใจด้านบุคลิกภาพเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านทักษะ และด้านความรู้ ตามลำดับ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจด้านบุคลิกภาพเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ด้านความรู้ และด้านทักษะตามลำดับ หน่วยงานเอกชนมีความพึงพอใจด้านบุคลิกภาพเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านทักษะ และด้านความรู้ตามลำดับ 2. ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของ นักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 และแต่ละด้านระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานเอกชนมีความ แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาพร มังกร(2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงาน ของนักศึกษาฝึกงาน โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย จำนวน 4 ด้าน โดยจำแนกตามขนาดและประเภทของสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างที่ ใช้ในการวิจัยเป็นสถานประกอบการ จำนวน 116 แห่ง ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความ เชื่อมั่น 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Independent t-test และค่า F-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อการ ปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก 2. ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน โรงเรียนเจมส์ บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย ที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมและรายด้านสองด้าน คือ ความรู้ความสามารถและ ทักษะวิชาชีพ ความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความมีวินัยในตัวเองและด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกัน 3. ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน โรงเรียนเจมส์ บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย ที่มีประเภทต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

สมจันทร์ ปัญญาทิพย์ (2549) ได้ศึกษาปัญหาการส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ ของสถาบันอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการส่งนักศึกษาออกฝึกงานใน สถานประกอบการของสถาบันอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคายและเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของ นักศึกษา บุคลากรในสถานประกอบการและผู้ดำเนินงานในสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการส่งนักศึกษาออก ฝึกงาน และศึกษาข้อเสนอแนะจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ทักษะในการ ปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติ ความรับผิดชอบและการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการและการนิเทศ และ ด้านสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ นักศึกษา 144 คน บุคลากรในสถาน ประกอบการ 73 คน และผู้ดำเนินงานในสถานศึกษา 19 คน รวมทั้งสิ้น 236 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 3 ตอน จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 การ

วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานใช้ค่า F-test ผลการวิจัยพบว่า 1.ปัญหาการส่งนักศึกษาออกฝึกงานตามความคิดเห็นของนักศึกษา บุคลากรในสถานประกอบการ และผู้ดำเนินงานในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสถานประกอบการ ด้านทัศนคติ ความรับผิดชอบและการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ทักษะในการปฏิบัติงานและด้านการบริหารจัดการและการนิเทศ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการส่งนักศึกษาออกฝึกงานตามความคิดเห็นของนักศึกษา บุคลากรในสถานประกอบการและผู้ดำเนินงานในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งด้านความรู้ทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติ ความรับผิดชอบและการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการและการนิเทศ และด้านสถานประกอบการ 3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักศึกษาที่ออกฝึกงานต้องการเบี่ยงหรือค่าแรงในการฝึกงาน ต้องการเรื่องที่พักในระหว่างฝึกงานและอาจารย์นิเทศก์ไปนิเทศติดตามน้อยครั้ง บุคลากรในสถานประกอบการเสนอนักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดงานบ่อยและนักศึกษาควรมีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการทำงาน ผู้ดำเนินการในสถานศึกษา เสนอว่า ควรเพิ่มความรู้ให้แก่นักศึกษา ทักษะในการปฏิบัติงาน สร้างความมั่นใจให้นักศึกษาและควรจัดงบประมาณในการออกนิเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษา จาก 9 สถานประกอบการ จำนวน 20 คน ที่ควบคุมดูแลนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน : กรณีศึกษา รายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์ การกีฬาและการออกกำลังกายที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบประมาณค่า (Rating scale) แบบประมาณค่า มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert's scale) โดยเรียงลำดับคะแนนจากมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด (Best and Kahn, 1993: 247) ดังนี้ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ระดับมาก 3 หมายถึง ระดับปานกลาง 2 หมายถึง ระดับน้อย 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด การแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535 : 23-24) 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ประกอบด้วย ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะทางสังคม และด้านบุคลิกภาพ และตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ข้อเสนอแนะจากสถานประกอบการ และแบบสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนการสร้างกล่าวคือ ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย และสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) และคัดเลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .50-1 โดยใช้สูตรหาค่าความเที่ยงตรง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 117) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น .98 โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยและสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) และคัดเลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .50 - 1 โดยใช้สูตรหาค่าความเที่ยงตรง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 117)
3. นำแบบสอบถาม (Try-out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น .98

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง นำผลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน : กรณีศึกษา รายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมทั้งหมดความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) หากพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะทางสังคม และด้านบุคลิกภาพ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 3.76$ 3.81 3.82 และ 3.98 ตามลำดับ) ดังนี้

ตาราง 2 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน

ความพึงพอใจของสถานประกอบการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.76	1.02	มาก
2. ด้านทักษะ	3.81	1.04	มาก
3. ด้านคุณลักษณะทางสังคม	3.82	0.89	มาก
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.98	1.27	มาก
รวม	3.84	1.05	มาก

ตาราง 3 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานด้านความรู้ความสามารถ

ที่	ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานด้านความรู้ความสามารถ	ผลการวิจัย		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	3.85	.48	มาก
2.	ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.10	.55	ปานกลาง
3.	มีการบูรณาการความรู้เข้ากับงานส่วนต่างๆ ได้	3.50	.51	ปานกลาง
4.	มีความรู้ความเข้าใจ และกฎระเบียบของสถานประกอบการ	3.85	.48	มาก
5.	มีความรู้ และสามารถอธิบายการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการกีฬา	3.95	.68	มาก
6.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงานต่างๆ สามารถคิด และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบได้	3.65	.67	มาก
7.	มีความรู้ความสามารถ และความถนัดในงานที่ปฏิบัติตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ	3.90	.78	มาก
8.	มีความสามารถในการอธิบายหลักการ และวิธีปฏิบัติทางพลศึกษา	4.05	.75	มาก
9.	มีความสามารถอธิบายกฎ กติกา วิธีการเล่นในกีฬาแต่ละชนิดได้	4.10	.64	มาก
10.	มีการแสวงหาความรู้ และข้อมูลใหม่ๆ อยู่เสมอ	3.65	.98	มาก

ตาราง 4 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานด้านทักษะ

ที่	รายการความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ด้านทักษะ	ผลการวิจัย		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	3.10	.91	ปานกลาง
2.	มีทักษะการถ่ายทอด การปฏิบัติให้สามารถเข้าใจได้ง่าย	3.70	.73	มาก
3.	สามารถสาธิตการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการกีฬาได้	3.95	.68	มาก
4.	สามารถทำงานได้ตามลำดับขั้นตอน ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ	3.95	.51	มาก
5.	มีความสามารถในการเรียนรู้งานใหม่ได้อย่างรวดเร็ว	3.60	.59	มาก
6.	มีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	3.55	.68	มาก
7.	มีความสามารถในการสาธิตการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาได้อย่างถูกต้อง	4.10	.78	มาก
8.	สามารถปฏิบัติงานต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว	3.80	.89	มาก
9.	มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน	4.20	.76	มาก
10.	มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับบริการ	4.20	.69	มาก

ตาราง 5 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานด้านคุณลักษณะทางสังคม

ที่	รายการความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะทางสังคม	ผลการวิจัย		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ	4.10	.78	มาก
2.	มีความสามารถในการประสานงาน	3.75	.71	มาก
3.	ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี	3.90	.64	มาก
4.	รู้จักการแก้ปัญหา	3.50	.60	ปานกลาง
5.	มีความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี	3.75	.78	มาก
6.	มีความสามารถในการชี้แนะ และนำเสนอแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการ	3.65	.93	มาก
7.	มีการวางแผนการทำงาน	3.40	.82	ปานกลาง
8.	รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง	4.05	.75	มาก
9.	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย	4.05	.88	มาก
10.	มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและมีการบริการวิชาการแก่สังคม	4.05	.94	มาก

ตาราง 6 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานด้านบุคลิกภาพ

ที่	รายการความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานปฏิบัติ ด้านบุคลิกภาพ	ผลการวิจัย		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	มีวินัยในการทำงานและปฏิบัติตามระเบียบของสถานประกอบการ	4.10	.91	มาก
2.	แต่งกายสุภาพ สะอาดเรียบร้อย	3.95	.82	มาก
3.	มีความเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าแสดงออก	3.65	1.04	มาก
4.	มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับบุคคลทุกระดับ	4.15	.87	มาก
5.	เป็นผู้มีสัมมาคารวะ และรู้จักกาลเทศะ	4.30	.86	มาก
6.	มีความกระตือรือร้นทำงานด้วยความกระฉับกระเฉง เปิดเผย ใจจริงใจ	3.95	1.09	มาก
7.	มีอารมณ์มั่นคง แจ่มใสเบิกบาน ริเริ่มสร้างสรรค์	4.00	1.02	มาก
8.	มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม	3.80	.83	มาก
9.	มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน	4.25	.91	มาก
10.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.30	.86	มาก
11.	มีความละเอียด สุจริตรอบคอบ	3.75	.78	มาก
12.	เป็นผู้ตรงต่อเวลา	3.65	.93	มาก

ปัญหาของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน : กรณีศึกษา รายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย แยกเป็นประเด็นปัญหาสำคัญๆ ได้ดังนี้ **ปัญหาการสื่อสาร** จากการสัมภาษณ์ผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษา พบว่า การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การฟัง การพูด การเขียน นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มักจะพูดเป็นคำๆ ไม่เป็นประโยค พูดซ้ำ ใช้คำไม่ถูกต้อง ไม่กล้าพูด แต่ก็มี การเพิ่มเติมด้วยภาษามือ ร่างกาย นอกจากนี้ นักศึกษาบางคนก็ยังมีปัญหาการใช้ภาษาไทย คือ พูดภาษาไทยไม่ชัด ใช้คำไม่ถูกต้อง **ปัญหากระบวนการทำงาน การบริการและบุคลิกภาพ** จากการสัมภาษณ์ผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงานต่างๆ การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การถ่ายทอด ความมั่นใจในตนเอง และส่วนหนึ่งมีปัญหาการตรงต่อเวลา การเป็นผู้นำ การกล้าแสดงออก ไม่กล้าพูด การประสานงานกับส่วนต่างๆ ของโรงแรม การแสดงออกทางการเมืองเพื่อเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด การมองมุมบวก การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมีมนุษยสัมพันธ์ การแต่งกายเรียบร้อย ผมไม่รุงรัง หนวดสั้น ดูแลสะอาดตลอดเวลา นักศึกษาบางคนไม่ค่อยสดชื่น กระตือรือร้น **ปัญหาการเป็นผู้นำ กิจกรรม กีฬา และนันทนาการ** จากการสัมภาษณ์ผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษา พบว่า การประยุกต์ใช้เครื่องมือการออกกำลังกายกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงยังมีน้อย ขาดการบูรณาการความรู้เข้ากับการทำงานส่วนต่างๆ ต้องมีการฝึกทักษะใน และการนำไปปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น ฝึกทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตามสภาพจริง นักศึกษาขาดทักษะกีฬาบางประเภท เช่น กีฬาทางน้ำ กีฬาผจญภัยแอดเวนเจอร์ Adventure การเสริมสร้างกล้ามเนื้อ การค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่จะต้องอาศัยความคิด

สร้างสรรค์ การปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว มีความคล่องแคล่วสูง มีไหวพริบดี การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการปฏิบัติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้ 1. ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ในภาพรวมทั้งหมดความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) หากพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะทางสังคม และด้านบุคลิกภาพ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 3.76$ 3.81 3.82 และ 3.98 ตามลำดับ) สอดคล้องกับ สุวัฒนา คชพลายุกต์ (2548 : 79) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน พบว่าสถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานรัฐบาลมีความพึงพอใจของต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านบุคลิกภาพเป็นอันดับแรก รองลงมา ด้านทักษะ และด้านความรู้ ตามลำดับ

ผลการวิจัยในแต่ละด้านมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้ ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ความสามารถในการอธิบายกฎ กติกา วิธีการเล่นในกีฬาแต่ละชนิดได้ ความสามารถในการอธิบายหลักการ และวิธีปฏิบัติทางพลศึกษา และมีความรู้ความสามารถอธิบายการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการกีฬา มีค่าความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก จากผลการวิจัยด้านความรู้ความสามารถที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุดนั้นเป็นเพราะรายวิชา 281-440 การฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย เป็นรายวิชาบังคับเอกของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์เพราะหลักสูตรนี้มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นครูวิชาชีพที่จะต้องออกไปเป็นครูผู้สอนในอนาคต จึงมีทักษะความรู้ การถ่ายทอดความสามารถในการอธิบายกฎ กติกาและวิธีการเล่นกีฬาเป็นอย่างดี ซึ่งหากเป็นรายวิชาทักษะกีฬา ก็จะมีรายวิชากีฬาในแต่ละชนิดและการเป็นโค้ช รวมถึงการออกบริการวิชาการแก่ชุมชน จำนวน 100 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตร โดยเป็นเงื่อนไขสำหรับนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาทุกคน ดังที่ตามปรัชญาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547 (หลักสูตร 5 ปี) (คณะศึกษาศาสตร์, 2547:1) มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นครูพลศึกษา และนักพลศึกษาที่มีความรู้ความสามารถพร้อมด้วยคุณธรรมในวิชาชีพ สอดคล้องกับ สุภาวดี ล้อมหามงคล (2545: 75) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานที่พึงประสงค์ ของธุรกิจนำเที่ยวควรมีความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใจได้ง่าย ด้านทักษะ พบว่า มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับบริการ และความสามารถในการสาธิตการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาได้อย่างถูกต้อง มีค่าความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก จากผลการวิจัยด้านทักษะที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุดนั้นเป็นเพราะนักศึกษารายวิชา 281-440 ทุกคนได้รับการอบรม พิจารณาคัดเลือกให้เหมาะสมกับแต่ละสถานที่ที่ฝึกปฏิบัติงาน และมีการย้ำถึงความสำคัญของการฝึกปฏิบัติงานเพราะการฝึกปฏิบัติงานในจังหวัดภูเก็ต นักศึกษาบางคนยังไม่เคยไป การไปฝึกต่างสถานที่ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่นักศึกษาต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด

อาจารย์ผู้สอนแนะนำให้เห็นถึงความสำคัญของการขยัน อดทน มุ่งมั่นต่อภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีจิตบริการ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ต้องคำนึงถึงชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย จิตสำนึกของความเป็นครู ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี สามารถถ่ายทอดความรู้โดยใช้ทักษะความสามารถในวิชาชีพของตนเอง จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ระดับความพึงพอใจสูงสุด สอดคล้องกับ สุภาวดี ล้อมหามงคล (2545: 78) ได้กล่าวว่า ธุรกิจท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้ากับผู้อื่นได้ ทั้งระดับหัวหน้า เพื่อนร่วมงาน และนักท่องเที่ยว มีมารยาทที่ดีแบบไทย นอกจากนี้ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รุ่นปีการศึกษา 2548 พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต การประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2548) รวมถึงการมีคู่มือสมุดรายงานการฝึกปฏิบัติงานนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา รายวิชา 281-440 Practicum of Sports Science and Exercise (ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, 2552) **ด้านคุณลักษณะทางสังคม** พบว่า การถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และงานที่ได้รับมอบหมาย และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง มีค่าความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก จากผลการวิจัยด้านคุณลักษณะทางสังคมที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุดนั้นเป็นเพราะการถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รับฟังความคิดเห็นนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญและความพร้อมของนักศึกษา ก่อนฝึกปฏิบัติงาน ถือเป็นเรื่องที่นักศึกษาต้องยึดถือ ความเป็นจริงแล้วการถือประโยชน์ของส่วนรวม สอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ซึ่งเป็นพระราชปณิธานของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรคฤद्यเดชวิกรมพระบรมราชชนก ดังพระราชดำรัสของพระองค์ท่านที่ว่า "ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง ลากทรัพย์ และเกียรติยศจะตกแก่ท่านเอง ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งอาชีพไว้ ให้บริสุทธิ์" มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้น้อมนำพระราชโองการของเจ้าฟ้ามหิตลodayเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ มาเป็นศูนย์รวมจารีตที่พึงยึดมั่น ที่ฝังลึกในสำนึกของจิต และความนึกคิดของบุคลากรและนักศึกษาทุกๆ คน ได้น้อมนำและขยายผลสู่การทำกิจกรรมการทำคุณประโยชน์ต่อสังคม และปฏิบัติพันธกิจด้วยความรับผิดชอบต่อผู้มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรมาโดยตลอดและจะผูกติดอยู่ควบคู่กับองค์กรแห่งนี้ตลอดไป (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2553) นอกจากนี้ สุภาวดี ล้อมหามงคล (2545: 72) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะนักศึกษาฝึกงานที่พึงประสงค์ของธุรกิจนำเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องความเสียสละในงาน มีใจรักให้ความสำคัญต่อการบริการผู้อื่น เป็นคนมองโลกในแง่ดี **ด้านบุคลิกภาพ** พบว่า สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นผู้มีสัมมาคารวะ และรู้จักกาลเทศะ มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีค่าความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก จากผลการวิจัยด้านบุคลิกภาพที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุดนั้นเป็นเพราะนักศึกษาที่ออกฝึกปฏิบัติงานจะอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 และกระบวนการเรียนการสอนในภาควิชาพลศึกษาจะเน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม หากมีกิจกรรมบริการวิชาการก็จะเตรียมนักศึกษาออกบริการเป็นกลุ่ม เป็นทีมตามความถนัด ในแต่ละปี การศึกษามีกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก ทุกครั้งที่มีการเข้าร่วมก็จะให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ สุวัฒนา คชพลายุทธ์ (2548: 80) ความพึง

พอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน พบว่าคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ด้านบุคลิกภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักศึกษามีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทนเป็นอันดับแรกรองลงมานักศึกษาแต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสัมมาคารวะและรู้จักกาลเทศะละเอียดรอบคอบในการทำงานนอกจากนี้ ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รุ่นปีการศึกษา 2545-2548 พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต การประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2548) และมีการจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน ประชุม อบรมชี้แจง บรรยายโดยคณาจารย์และวิทยากรที่มีความรู้ในแต่ละด้าน สอดคล้องกับ สถาพร มังกร (2550: 77) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน พบว่า การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามกาลเทศะ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของบุคคลอื่น เนื่องจากสถาบันได้มีการอบรมชี้แจงรายละเอียดก่อนการออกฝึกงานตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ และได้มีการเชิญหัวหน้างานจากสถานประกอบการมาเป็นวิทยากรเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการปฏิบัติตนให้เหมาะสม

2. ปัญหาของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน แยกเป็นประเด็นปัญหาสำคัญๆ ได้ดังนี้ **ปัญหาการสื่อสาร** จากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษามีปัญหาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การฟัง การพูด การเขียน นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานยังไม่เป็นที่น่าพอใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มักจะพูดเป็นคำๆ ไม่เป็นประโยค พูดซ้ำ ใช้คำไม่ถูกต้อง ไม่กล้าพูด แต่ก็มีเพิ่มเติมด้วยภาษามือ ร่างกาย และทางสถานประกอบการได้แก้ไขปัญหานี้ในเบื้องต้นโดยการอบรมนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานให้มีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ใช้บ่อย เน้นการพูดในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการทักทาย การบริการในฝ่ายของตนเองที่รับผิดชอบ เพราะภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่สำคัญมาก สอดคล้องกับ สุภาวดี ล้อมหามงคล (2545:78) ที่กล่าวว่า คุณสมบัติด้านความรู้ของนักศึกษาฝึกงานที่ธุรกิจท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดคือ การมีทักษะในการพูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวฟัง นอกจากนี้ นักศึกษาบางคนก็ยังมีปัญหาการใช้ภาษาไทย คือ พูดภาษาไทยไม่ชัด ใช้คำไม่ถูกต้องเพราะนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานนั้น จะใช้ภาษามลายูถิ่น (ภาษายาวี) เป็นส่วนใหญ่เมื่อเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัย และเมื่อออกฝึกปฏิบัติงานนั้นจะต้องใช้ภาษาไทย และอังกฤษทั้งหมด แต่ด้วยความเคยชินอาจจะมีการใช้สลับปะปนกันแต่ก็ได้ส่งผลต่อความเข้าใจมาก นักผู้ดูแลนักศึกษามีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษาและยังคาดหวังต่อนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ว่าเป็นนักศึกษาที่มีความสามารถ เช่นเดียวกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 :82) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนานิสิต นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและกำกับทบวงมหาวิทยาลัย ข้อหนึ่งที่ว่า จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ มีความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ มีความสามารถในการเล่นดนตรี ได้อย่างน้อย 1 ชนิด มีความสามารถในการกีฬาอย่างน้อย 1 ชนิด มี

ความสามารถทางภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา และคุณลักษณะบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่พึงประสงค์ ด้านทักษะพื้นฐาน (Foundation Skill) ข้อหนึ่งที่ว่า มีทักษะในการสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง การอ่าน การเขียน การฟัง การพูด และการสรุปเป็น โดยเฉพาะการเน้นภาษาต่างประเทศ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2549: ปกหลัง) **ปัญหากระบวนการทำงาน การบริการและ บุคลิกภาพ** จากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษามีปัญหาความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงานต่างๆ การคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การถ่ายทอด ความมั่นใจในตนเอง การตรงต่อเวลา การเป็นผู้นำ การกล้า แสดงออก การประสานงานกับส่วนต่างๆ ของโรงแรม การแสดงออกทางการเมืองเพื่อเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่าย ใด การมองมุมบวก การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมีมนุษยสัมพันธ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การตรงต่อ เวลา การไม่คุ้นเคยกับระบบการทำงาน เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีในการฝึกปฏิบัติงาน และ ทำงานอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม สอดคล้องกับ สุภาวดี ล้อมหมงกล (2545:78) ที่ได้ศึกษาลักษณะนิสัยที่มี ความสำคัญต่อนักศึกษาฝึกงานที่พึงประสงค์ คือ มีความซื่อสัตย์และไว้วางใจได้ มีความรับผิดชอบ มีนิสัย กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้ากับผู้อื่น ได้ดี ทั้งระดับหัวหน้า เพื่อนร่วมงาน และนักท่องเที่ยว มีมารยาทที่ดีแบบไทย เช่น มีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อน น้อมถ่อมตน มีความอดทนในการทำงาน มีความใฝ่รู้และรู้จักพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีความสามารถในการปรับตัวทั้งต่อนักท่องเที่ยว เพื่อนร่วมงานและสิ่งแวดล้อมได้ดี ส่วนหนึ่งนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานต้อง อาศัยระยะเวลาในการปรับตัวเพื่อสร้างความคุ้นเคย กับเพื่อนร่วมงานและกฎ ระเบียบของสถาน ประกอบการ บวกกับระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานสั้นเพียง 2 เดือนเท่านั้น นอกจากนี้นักศึกษาฝึก ปฏิบัติงานต้องแต่งกายเรียบร้อย หนวดสั้น ดูแลสะอาดตลอดเวลา ต้องกล้าพูดให้มาก นักศึกษาบางคนไม่ค่อย สดชื่น ไม่ค่อยกระตือรือร้น ไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องกล้าคิด กล้าทำ ปรับตัวกับผู้อื่น ปัญหา ดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญการดูแลบุคลิกภาพให้มีความพร้อมที่จะบริการ จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลพบว่า นักศึกษาบางคนยังติดกับความเชื่อที่เป็นแนวปฏิบัติของชาวมุสลิมในเรื่องของการไว้หนวดเครา ซึ่ง นักศึกษาทราบและพยายามโกนให้ดูสั้น แต่บางครั้งก็หลงลืมในการดูแล หรือปล่อยให้ยาวเกินไปจนดูไม่ เรียบร้อย รวมถึงการใช้ภาษาที่ไม่ชัดเจน (การพูดไม่ชัด) จนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นใน ตนเอง การคิด การทำ การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทำให้รู้สึกไม่มั่นใจ ไม่กล้าพูด และขาดความกระตือรือร้นได้ ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาพื้นฐานของนักศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ที่ว่า นักเรียนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยกเว้นสงขลา) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบ ของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติต่ำกว่าร้อยละ 50 และส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ใน วิชา คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ และภาษาอังกฤษ และพบปัญหานักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เนื่องจากเด็กมุสลิมส่วนหนึ่งใช้ภาษามลายูถิ่น และต้องการมีทักษะภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษา อาหรับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) **ปัญหาการเป็นผู้นำกิจกรรม เกมส์ กีฬา และนันทนาการ** จากการ สัมภาษณ์พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านเครื่องมือที่นำมาประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น อุปกรณ์ ฝึกเนสบางชิ้นนักศึกษาไม่มีทักษะการใช้มาก่อน การบูรณาการความรู้เข้ากับงานส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

กิจกรรม เช่น โภชนาการเพื่อสุขภาพ สรีรวิทยาการออกกำลังกาย และจิตวิทยาการออกกำลังกาย ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตามสภาพจริงในขณะที่ให้บริการ ขาดทักษะกีฬาทางน้ำ การค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่จะต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว มีความคล่องแคล่วสูง มีไหวพริบดี การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการปฏิบัติงาน จากผลการอภิปรายในด้านความรู้ความสามารถเรื่องของการใช้ภาษาทั้งไทยและภาษาอังกฤษ แน่ใจว่าย่อมส่งผลต่อทักษะการฟัง การพูด การอ่าน ตลอดจนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งหากการตีความหรือสื่อสารไม่ตรงกันก็จะส่งผลต่อการถ่ายทอดทักษะ การบริการ การประสานงานกับนักท่องเที่ยว และงานส่วนต่างๆ ปัญหานี้เป็นปัญหาเชิงระบบอาจเป็นเพราะกระบวนการเตรียมความพร้อมของนักศึกษายังไม่ดี เกิดช่องว่างในการทำงานระหว่างนักศึกษากับสถานประกอบการ การแก้ไขคงต้องมีพูดคุยปัญหาร่วมกันระหว่างสถาบันและสถานประกอบการ เช่นกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน พบปะพูดคุย ประชุม ก่อนส่งนักศึกษาออกฝึกปฏิบัติงาน กำหนดรูปแบบและปรับปรุงคู่มือบันทึกการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ จรัสพรรณ สงวนเสริมศรีและคณะ(2537: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า การแก้ปัญหาการฝึกงานของนักศึกษา ควรตั้งวัตถุประสงค์ของการฝึก ร่วมกันระหว่างแหล่งฝึกกับคณะ มีการจัดประชุมเป็นระยะเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการแก้ปัญหา ในเรื่องต่างๆ ควรแก้ไขปรับปรุงคู่มือ กำหนดรูปแบบให้เหมือนกันเป็นมาตรฐาน ปรับปรุงหลักสูตรให้เน้นเฉพาะด้านมากขึ้น และเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ส่วนการขาดทักษะกีฬาบางประเภท เช่น กีฬาทางน้ำ ปัญหานี้ถือเป็นปัญหาใหญ่ เพราะกีฬาทางน้ำบางประเภทไม่มีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย เช่น เจ็ตสกี วินเซิร์ฟ โต้เขา เรือพายบางประเภท การดำน้ำแบบสกูบา นอกจากนี้การฝึกการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับการปฏิบัติก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มองข้ามไม่ได้เพราะปัจจุบันการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาควบคุมการทำงานในแต่ละแผนกเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น การเตรียมความพร้อมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะการที่ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ หรือจัดเป็นการฝึกระยะสั้นสำหรับกีฬาที่นักศึกษาไม่มีทักษะและควรรหาโอกาสไปฝึกในสถานที่จริง เช่น สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ การเชิญวิทยากรจากสถานประกอบการมาให้ความรู้ พบปะพูดคุยกำหนดรูปแบบ ความต้องการที่แท้จริงของสถาบันเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (จรัสพรรณ สงวนเสริมศรีและคณะ, 2537: 59-60)

ข้อเสนอแนะ

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าการฝึกปฏิบัติงานควรมีการกำหนดหลักสูตรการปฏิบัติงานในระยะเวลาที่เหมาะสม อย่างน้อย 6 เดือน หรือ 1 ภาคการศึกษา อาจารย์ผู้สอนต้องเตรียมนักศึกษาในด้านทักษะ ให้ความรู้ให้แม่นยำ จัดคอร์สทางภาษาและกีฬาบางชนิดเป็นพิเศษ เช่น กีฬาทางน้ำ กีฬาประเภทผจญภัยแอดเวนเจอร์ Adventure สำหรับความต้องการของสถานประกอบการ ภาควิชาจะต้องมีการสำรวจการดำเนินงาน ความต้องการ ชนิด และรูปแบบกิจกรรมที่นักศึกษาจะฝึกงาน จัดช่วงเวลาให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานมาปฏิบัติงานในช่วงฤดูการท่องเที่ยว เน้นให้นักศึกษาอธิบายการเคลื่อนไหวของร่างกายเชิงสรีรวิทยาการออกกำลังกาย

เน้นการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การคิดสร้างสรรค์ อาจารย์ผู้สอนจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางไกล เช่น เว็บบอร์ด เว็บไซต์ให้มีประสิทธิภาพ ลดช่องว่างระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และเป็นการนิเทศ์ระยะไกลอีกด้วย ส่วนการวิจัยครั้งต่อไปนั้น ควรจะสำรวจรูปแบบกิจกรรมนันทนาการและกีฬาของสถานประกอบการทั้งหมด เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินงานจัดเตรียมนักศึกษาให้ตรงกับรูปแบบของกิจกรรมให้มากที่สุด

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตาราง 6 ศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ด้านความรู้ความสามารถ

ที่	ชื่อสถานประกอบการ และชื่อนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติ	ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ			
		ด้านความรู้ความสามารถ	ด้านทักษะ	ด้านลักษณะทางสังคม	ด้านบุคลิกภาพ
1.	โนโวเทล บีช รีสอร์ท พัทยา ภูเก็ต Novotel Beach Resort Panwa Phuket นายพีรธัน อามิง	<p>-ความรู้ความสามารถและความถนัดต่างๆ มาใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ขยันที่จะเรียนรู้และศึกษางานต่างๆ</p> <p>-ความรู้ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์กีฬา สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้จริง</p> <p>-ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ยังต้องมีการปรับปรุงเพื่อที่จะนำมาใช้ในการทำงานในชีวิตประจำวัน ซึ่งการทำงานในอนาคตต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานในการทำงานต่อไปในอนาคต</p>	<p>-ด้านทักษะในการปฏิบัติงานสามารถเข้าใจคำสั่งได้ระดับหนึ่ง ซึ่งต้องมีการฝึกทักษะในการฟัง การพูด การเขียน และการนำไปปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น ฝึกทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้มากกว่านี้ ต้องขยันฝึกการเรียนรู้ เหตุการณ์และการแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง โดยการเผชิญหน้ากับปัญหาจริง เพื่อเพิ่มการเรียนรู้ได้จริงต่อไปในอนาคต</p>	<p>-สามารถวางตัวได้อย่างเหมาะสมอยู่ร่วมกับสังคม รุ่นพี่ ที่ได้เป็นอย่างดี โดยการมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม แสดงความเคารพต่อหัวหน้าแผนกต่างๆ มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี</p> <p>-มีความกล้าที่จะแสดงออกและทำสิ่งแปลกๆใหม่ๆ ที่ไม่เคยทำมาก่อน</p> <p>-มีความสามารถในการประสานงานทางด้านการทำกิจกรรมของโรงแรม กล้าแสดงความสามารถ</p>	<p>-มีภาวะในการเป็นผู้นำ มีระบบระเบียบวินัยในการทำงานดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับหัวหน้างาน หัวหน้าแผนก รู้จักกาลเทศะในการวางตัว สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความเชื่อมั่นในตัวเอง แต่งกายเรียบร้อย สะอาด</p>
2.	นายสาบิติ ใต้ดง	<p>-ความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษที่ต้องนำมาใช้ในการสื่อสารในการทำงานประจำวัน เข้ามาเกี่ยวข้องกับซึ่งจำเป็นต้องเรียนรู้และศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชำนาญ ประยุกต์ใช้ในการทำงานในอนาคตต่อไป</p> <p>-ความรู้ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์กีฬา สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้จริง</p> <p>-ความรู้ความสามารถและความถนัดในงานที่ปฏิบัติต้องมีความรู้ความถนัด ไหวพริบด้านต่างๆ เพื่อนำมาแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่กำลังเกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพต่อไป</p>	<p>-ทักษะในการปฏิบัติให้สามารถเข้าใจได้ง่าย ต้องฝึกทักษะในการพูด ฟัง และการนำไปปฏิบัติได้จริงให้มากยิ่งขึ้น ฝึกทักษะไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้มากยิ่งขึ้น ต้องขยันฝึกการเรียนรู้เหตุการณ์และการแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง โดยการเผชิญหน้ากับปัญหาจริงและเพื่อการเรียนรู้ต่อไป</p>	<p>-สามารถที่จะเข้ากับบุคคลได้ง่าย เรียนรู้ในการวางตัวที่จะอยู่ในสังคมได้ดี โดยการมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม แสดงความเคารพกับหัวหน้าแผนกต่างๆ ได้เป็นอย่างดี มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ร่วมงานได้ดี</p> <p>-กล้าแสดงออกและทำสิ่งใหม่ๆ ให้กับตัวเองอยู่เสมอ</p> <p>-มีความสามารถในการประสานงาน ทางด้านการทำกิจกรรมของโรงแรม กล้าแสดงออกได้ดี</p>	<p>-มีระเบียบวินัยในการทำงานดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับหัวหน้างาน หัวหน้าแผนก มีสัมมาคารวะ รู้จักกาลเทศะในการวางตัว สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่น แต่งกายเรียบร้อย สะอาด</p>

ตาราง 6 ศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ด้านความรู้ความสามารถ (ต่อ)

ที่	ชื่อสถานประกอบการ และชื่อนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติ	ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ			
		ด้านความรู้ความสามารถ	ด้านทักษะ	ด้านลักษณะทางสังคม	ด้านบุคลิกภาพ
3.	คลับ อันดามัน บีช รีสอร์ทภูเก็ต Club Andaman Beach Resort นายแวสมาเอ แวเต็ง	-นักศึกษาควรเตรียมความพร้อมด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยเน้น ภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เยอรมัน เพราะจากสภาพการทำงานที่เขวปัจจุบัน นักท่องเที่ยวส่วนมากพูดภาษาอังกฤษไม่ค่อยได้ เช่น นักท่องเที่ยวจาร์สเซีย เกาหลี จีน ฯลฯ ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นภาษาอังกฤษอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ	-ในส่วนของสถานประกอบการ เช่น โรงแรม รีสอร์ทต่างๆ ความรู้ความพร้อม ความสามารถที่นักศึกษาควรมีเมื่อออกฝึกงาน คือ ทักษะทางกีฬา เทนนิส ทักษะทางการเสริมสร้างกล้ามเนื้อ (Fitness) ทักษะกีฬาทางน้ำ	-ควรเป็นนักศึกษาที่ไม่อิงการเมือง ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งควรเปิดใจกว้าง ทุกๆ เรื่อง รับฟังการวิพากษ์วิจารณ์ เรื่องราวต่างๆ ในสังคมปัจจุบันได้	-โรงแรม รีสอร์ท จะเน้นด้านการให้บริการเพราะฉะนั้น ผู้ให้บริการต้องแต่งกายเรียบร้อย ผมไม่รุงรัง หนวดสั้น ดูสะอาดตลอดเวลา
4.	นายอัมรี เจ๊ะเลาะ	-เน้นด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร	-ความสามารถที่นักศึกษาควรมีเมื่อออกฝึกงาน คือ ทักษะทางกีฬา เทนนิส ทักษะทางการเสริมสร้างกล้ามเนื้อ (Fitness) ทักษะกีฬาทางน้ำ	-รับฟังผู้อื่นมากๆ อิงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	-ให้กล้าพูดมากๆ -การแต่งกายให้เหมาะสมกับงานบริการ
5.	ลากูน่า ภูเก็ต โฮลดิย์ เรสซิเดนซ์ Laguna Phuket Holiday Residences นายอุฎฎพี ดอรอเม	-เนื่องจากรูปแบบโรงแรมไม่เน้นเกี่ยวกับกีฬา แต่เน้นในแง่การให้บริการ เน้นการให้ข้อมูล การพูดคุยกับแขก แต่นักศึกษาไม่เก่งในเรื่องของภาษา จึงไม่สามารถนำเสนอหรือแนะนำแขกได้ในหลายๆ ครั้ง จึงดูเหมือนว่านักศึกษาไม่มีความรู้แต่ไม่รู้วิธีการสื่อสาร หรืออธิบายออกมาเป็นภาษาอังกฤษ เลยไม่สามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่	-ไม่ระบุ	-สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยยินดีรับความเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการอยู่กับบุคคลที่แตกต่างออกไป รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	-ไม่ค่อยกระตือรือร้น และไม่ค่อยสดชื่น จึงทำให้จึงมาให้บุคลิกภาพโดยรวมไม่ค่อยดี
6.	นายฮาซัน ลิตะ	-สามารถทำงานร่วมกับพี่ๆ ได้ และเรียนรู้งานต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย	-ไม่ระบุ	-สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับพี่ๆ ที่แตกต่างกันได้ดี	-พยายามทำร่างกายให้แข็งแรง จิตใจก็จะเบิกบาน

ตาราง 6 ศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ด้านความรู้ความสามารถ (ต่อ)

ที่	ชื่อสถานประกอบการ และชื่อนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติ	ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ			
		ด้านความรู้ความสามารถ	ด้านทักษะ	ด้านลักษณะทางสังคม	ด้านบุคลิกภาพ
7.	อันดามัน บีช สุวิท The Andaman Beach Suites Hotel นายกริม แวเดร์	-ควรเพิ่มเติมเรื่องความรู้เกี่ยวกับใช้อุปกรณ์ การใช้ภาษาอังกฤษ การถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้กับผู้อื่น	-ควรฝึกทักษะด้านการสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้แก่แขกเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ การฝึกปฏิบัติ	-ควรปรับปรุงการเข้าสังคม การแสดงความคิดเห็น การกล้าแสดงออก ความมั่นใจ การพูดคุย ให้การเคารพหัวหน้า เน้นเรื่องการตรงต่อเวลา	-ควรปรับปรุงเรื่องความรับผิดชอบ การพูดคุย ความมั่นใจ ในตัวเอง การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
8.	นายต่วนอดินันท์ ปาแซ	-ควรเพิ่มเติมเรื่องความรู้เกี่ยวกับใช้อุปกรณ์ การใช้ภาษาอังกฤษ การถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้กับผู้อื่น การสื่อสารให้เข้าใจ	-เน้นทักษะการใช้ให้ถูกต้อง สามารถสารถให้เห็นจริงเป็นเหตุเป็นผล	-ควรปรับปรุงความมั่นใจในตนเอง ความมีเหตุผล การทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความจริงใจ	-ควรปรับปรุงเรื่องความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การกล้าแสดงออก
9.	อินดิโกเพิร์ล Indigo Pearl นายอุสมาน มะเก็ง	-สามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ดี สามารถเสนองานต่อหน้าเพื่อนร่วมงานได้ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ดี ทำงานเสร็จตามเวลากำหนด	-ทักษะทางด้านก็หาความสามารถและต้องแสดงออกหาหมั่นฝึกฝนที่เรียนมา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ -เพิ่มเติมความรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในงานของตัวเอง ตลอดจนเพิ่มคอร์สภาษาอังกฤษเพื่อโอกาสในอนาคต	-เป็นคนที่เร่ใจแจ่มใสสามารถปฏิบัติงานและเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี เพื่อนต่างแผนกก็สามารถติดต่องานได้ดี รับผิดชอบงานได้ดี กล้าคิด กล้าเสนอแนะสิ่งใหม่ๆ เข้ากับเพื่อนต่างสถาบัน ได้ดีสามารถพูดคุยให้คำปรึกษาได้เมื่อต้องการ	-มีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูด กล้าซักถามปัญหา ขอความช่วยเหลือผู้อื่น เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ทุกแผนก
10.	นายตูแวญโซะ ภูจิ	-มีความสามารถในการนำเสนอกิจกรรมที่เป็นงานในหน้าที่รับผิดชอบของตัวเอง กล้าเสนอความคิดเห็น และปรับตัวเข้ากับงานได้ดี สามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามได้ดีได้ -เพิ่มเติมภาษาอังกฤษเพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน และนำหาคอร์สพิเศษเพื่อเพิ่มเติมภาษาอังกฤษของนักศึกษา	-ทักษะในการสอนผู้อื่นดีมาก มีความรับผิดชอบต่องาน สามารถปรับทักษะของตัวเองให้ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับงานที่ได้รับมอบหมาย	-เป็นคนมีบุคลิกดี มีความเป็นห่วงเป็นใยเพื่อนพ้อง และหัวหน้างาน -เข้ากันได้กับเพื่อนร่วมงานจากสถาบันอื่น ได้ดีรวมถึงพนักงานใน โรงแรม	-เป็นคนกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ มั่นใจในตัวเอง สามารถเป็นผู้นำที่ดีได้ กล้าเสนอแนะตามความเป็นจริง

ตาราง 6 ศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ด้านความรู้ความสามารถ (ต่อ)

ที่	ชื่อสถานประกอบการ และชื่อนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติ	ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ			
		ด้านความรู้ความสามารถ	ด้านทักษะ	ด้านลักษณะทางสังคม	ด้านบุคลิกภาพ
11.	เลอเมอริเดียน ภูเก็ตบีชรีซอร์ท Le Meridien Phuket Beach Resort นางสาวฟล่ำดี หมาเต๊ะ	-นักศึกษามีความสามารถและสามารถนำมาใช้ได้ดี สามารถดัดแปลงการทำงานได้ดี รวมทั้งสามารถจัดการแข่งขันให้กับแขกในรูปแบบเกมส์ได้	-นักศึกษามีทักษะมาก สามารถนำไปใช้ได้ แต่ต้องเพิ่มการกล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเองด้วย	-นักศึกษาต้องใช้เวลาในการปรับตัว แต่หลังจากผ่านไป 1-2 สัปดาห์ ก็สามารถปรับตัวได้ดีทีเดียว สามารถเข้ากับที่ๆ และเพื่อนได้ดี หน้าที่ความรับผิดชอบดีมาก ส่วนระยะเวลาในการฝึกงานน้อยเกินไป	-เป็นเรื่องที่สำคัญมาก นักศึกษามีบุคลิกภาพใช้ได้ ช้อย ในช่วงแรกๆ เพราะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป แต่หลังจากนั้นก็ดีขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ตามลำดับ
12.	นายเกียรติจักร ผดุงศักดิ์วิรุฬห์	-มีความสามารถที่หลากหลาย เก่งแต่ต้องกล้านำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากกว่านี้ ส่วนความสามารถด้านอื่นถือว่าดีทีเดียว	-ถือว่าเก่งทีเดียว ถูกต้องและชำนาญ รวมถึงปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว มีความคล่องแคล่วสูง มีไหวพริบดี	-อยู่กับเพื่อนร่วมงานได้ดี ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างดี มีสัมมาคารวะ ให้เกียรติผู้อื่นอย่างเหมาะสม	-แต่งตัวถูกต้องตามกฎ ระเบียบ สะอาดดูแล้วสมกับนักศึกษาวิชา เอกพลศึกษาและเป็นผู้ นำได้ดีแต่ควรปรับปรุงเรื่องหมวดเคราเล็ก น้อย อย่างอื่นถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี
13.	นายสุทธิพงษ์ ทองคำศรี	-อยู่ในเกณฑ์ดีระดับหนึ่ง ภาษาอังกฤษต้องเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย เช่น การพูดศัพท์สั้นๆ และควรหมั่นฝึกพูดอยู่ตลอดเวลา จะเก่งเอง เพราะนักศึกษามีความกล้าอยู่แล้ว ใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้	-ถือว่าเป็นคนที่เก่งคนหนึ่ง ด้านกีฬาสามารถนำเสนอหรือแนะนำแขกได้อย่างถูกต้อง และเรียนรู้งานใหม่ๆ ได้ดี กล้าแสดงออกได้อย่างน่าชื่นชม	-ทำงานอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีปานกลาง กล้าแสดงออกกล้าพูดคุยกับแขกที่มาใช้บริการรู้จักการทำงานเป็นทีม เป็นผู้นำและผู้ตามได้ดี	-การแต่งกายดีมาก ถูกต้องตามกฎ สะอาดเรียบร้อยดี มีสัมมาคารวะมีกาลเทศะ มีความอดทนในการทำงาน ตรงต่อเวลาดี
14.	นายมะรุติ สาและ	-มีความสามารถเกือบทุกด้าน คล่องแคล่ว ว่องไว เก่ง รู้จักดัดแปลงรูปแบบการทำงาน สามารถสอนแขกได้ (แทนนิส) อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอด ภาษาอังกฤษดีทีเดียว	-มีทักษะกีฬาดี สามารถถ่ายทอดให้กับคนอื่นได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ มุ่งมั่นในงานที่ทำ ปฏิบัติงานได้อย่างตรงจุดและตรงเป้าหมาย	-นักศึกษาต้องเพิ่มด้านนี้ให้มากขึ้นกว่าเดิม จะเป็นผลดีอย่างมากในการทำงานเป็นทีม เพราะเป็นการยากหากเป็นการทำงานคนเดียว หรือไม่ยอมขอให้ใครมาช่วย ไม่คิดถึงตัวเองและส่วนรวม	-แต่งตัว สะอาดดีอยู่ในระเบียบ ตรงต่อเวลา แต่ค่อนข้างพูดน้อยเกินไป ซึ่งจะขัดกับงานบริการของโรงแรม ที่ต้องเน้นการพูดจาและ ทักทายแขกหลายๆ จะเป็นการดีมาก
15.	นางสาวอาติละห์ เสงดาตา	-ควรเพิ่มด้านความสามารถทั่วไปเล็กน้อย การทำงานถือว่าระดับหนึ่ง เข้ากับเพื่อนได้ดี	-สามารถใช้อุปกรณ์ในการทำงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เน้นความคล่องแคล่วเพิ่มขึ้น สามารถเรียนรู้งาน ได้ดีระดับหนึ่ง แต่ควรเพิ่มความคล่องตัว รวดเร็ว	-ช่วงสัปดาห์ 1-3 อยู่ในช่วงการปรับตัว พูดน้อย หลังจากนั้นเริ่มปรับตัวได้ดี เข้ากับผู้อื่นได้ดี สนุกสนาน ใจเย็น ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมาในการทำงานเป็นทีม ระยะเวลาในการฝึกงานน้อยเกินไป	-การแต่งกายดีมาก ถูกต้องตามกฎ สะอาดเรียบร้อยดี ตรงต่อเวลา ช่วงแรกอาจยังปรับตัวไม่ทัน หลังจากนั้นก็ปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ (ขอชมเชย)

ตาราง 6 ศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ด้านความรู้ความสามารถ (ต่อ)

ที่	ชื่อสถานประกอบการ และชื่อนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติ	ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ			
		ด้านความรู้ความสามารถ	ด้านทักษะ	ด้านลักษณะทางสังคม	ด้านบุคลิกภาพ
16.	ฝ่ายกิจกรรมเด็กและเยาวชน สนามกีฬากลางจระเข้ นายศักรินทร์ ไชยจินดา	-ควรเน้นหลักสูตรการจัดการแข่งขันกีฬาให้กับนักศึกษา ตลอดจนกฎ ระเบียบ การแข่งขันกีฬาแต่ละประเภท รวมถึงการเล่นกีฬาแต่ละชนิดได้	-นักศึกษาควรถ่ายทอดการเล่นกีฬาแต่ ละประเภทได้ รวมถึงการใช้ เครื่องมืออุปกรณ์ทางการกีฬาได้	-ควรเน้นความเป็นผู้นำให้กับนักศึกษา	-ควรเน้นให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก
17.	นายมะฆอบรี อาแว	-ควรเน้นให้นักศึกษารู้จักเครื่องมืออุปกรณ์ทางการกีฬา ตลอดจนการเก็บรักษาและวิธีใช้	-ควรเน้นให้นักศึกษาได้สัมผัสกับ เครื่องมืออุปกรณ์ทางการกีฬาและการ เล่นกีฬาได้อย่างถูกต้อง	-นักศึกษาปฏิบัติตนได้ดีอยู่แล้วเพียงเพิ่ม ความเป็นผู้นำที่จะสมบูรณ์	-ควรเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง และกล้า แสดงออกมากยิ่งขึ้น
18.	โนโวเทล ภูเก็ต รีสอร์ท Novotel Phuket Resort นายมะฆอบรี อาแว	-มีความรู้ความสามารถอยู่ในขั้นปานกลาง แต่ก็ควร ปรับปรุงเพื่อพัฒนาได้ไม่ยาก	-ทักษะในการทำงานพอมีอยู่บ้างและ สามารถเพิ่มขึ้น ได้ด้วยการฝึกฝนและ นักศึกษาก็มีความขยันอยู่ในเกณฑ์ดี	-ในด้านการปรับตัวและความรับผิดชอบอยู่ ในขั้นดี เพราะนักศึกษามีความตั้งใจในการ ทำงาน	-ควรปรับปรุงในด้านบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพิ่มเติมในส่วนการยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็น กันเองมากกว่าที่เป็นอยู่
19.	นายเจอมิรอน เจแวมมาแฉะ	-นักศึกษามีความรู้ความสามารถอยู่ในขั้นปานกลางควร ศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของการใช้อุปกรณ์ ความรู้ทางด้าน ภาษาอังกฤษ ความรู้เกี่ยวกับงานบริการ	-นักศึกษาต้องฝึกทักษะด้านการสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้ และควรขยัน มากกว่านี้	-ต้องปรับปรุงทักษะการเข้าสังคม ความ อดทน การมองมุมบวก การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น การตรงต่อเวลา	-เพิ่มเติมการกล้าแสดงออก การสบตาผู้เจรจา การพูดให้ชัดเจน ความมั่นใจในตัวเอง
20.	โรงแรมมารีวอเตอร์เกท Amari Watergate Hotel & Spa นายอนัส บากา	-นักศึกษามีการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ความรู้ทั่วไปอยู่ใน เกณฑ์ดี สามารถอธิบายการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ได้ ปรับตัว ได้ดี	-มีทักษะกีฬาพอสมควร สามารถสาธิต วิธีการฝึกได้ แต่ก็ต้องมีการฝึกฝน เพิ่มเติม	-รับฟังความคิดเห็น กล้าแสดงออก ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ	-มีความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับปรุงเรื่องบุคลิก การเดิน แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ปรับปรุงเรื่อง ผม หนวดเครา